

ကလံစီးခပ်ရိပ်လဲန့ၣ်ဖှိၣ်စိမိၤဝဲခွဲးဖျၢၣ်ဟ့ၣ်လဲ

တၢ်တြိတၢ်မၤအ့ၣ်ပယုၤဒီးတၢ်ပဲၣ်ဖးနီၤဖးတၢ်အဆၢအကျုၤသန့ဖီလစံၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်

- ၁. ကျဲသန့တၢ်ဟံၣ်ဖျါ..... 2
- ၂. တၢ်ကစီၣ်ဂံၢ်ထံးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အဂီၢ်..... 2
- ၃. တၢ်လၢအကြးအဘၣ် 3
- ၄. တၢ်ဒီးသဒၢပၤလၢအဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်တဖၣ် 3
- ၅. တၢ်ဟံၣ်ဖျါသ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ..... 4
- ၆. တၢ်သဘူလၢတၢ်မၤလိမၤဒီးဒီးတၢ်မၤအ့ၣ်မၤတံၢ်တံၢ် 4
- ၇. တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်လၢတမ့ၢ်တတီတဖၣ် 5
- ၈. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့/တၢ်ဒီးသဒၢ 5
- ၉. တၢ်မၤနီၣ်မၤလၢတဖၣ်..... 5
- ၁၀. တၢ်စးထီၣ်စုးကၢအမုၢ်နံၤ 5
- ၁၁. ဖှိၣ်စိမိၤကျဲသန့လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ် 5
- တၢ်ဘျးစဲ A 7
 - ဝီၢ်ဩအခိပညီတဖၣ် 7
- တၢ်ဘျးစဲ B 10
 - တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါဒီးတၢ်ခိဆၢစံးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်အုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် လၢအဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဟံၣ်ဖျါ ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်မၤတံၢ်တံၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြိအီၤတဖၣ်..... 10
- တၢ်ဘျးစဲ C 16
 - တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါဒီးတၢ်ခိဆၢစံးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်အုၤ EPA ဖှိၣ်စိမိၤဝဲကျိၤက့ၢ်သရၣ်တဖၣ် ဒီး ပၤမၤ တၢ်ဖိလၢတမ့ၢ်ဖှိၣ်စိမိၤဝဲကျိၤပၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်လၢဘၣ်ယးဒီးတၢ်မၤတံၢ်တံၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ် ပဲၣ်ထံနီၤဖးတၢ်လၢတၢ်တြိအီၤတဖၣ် 16
- တၢ်ဘျးစဲ D 23
 - တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါဒီးတၢ်ခိဆၢစံးဆၢ ၈၆ အပၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်လၢ တၢ်မၤတံၢ်တံၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြိအီၤတဖၣ် 23

၁. ကျွဲသန့်တော်ဟ်ဖျါ

ကလံးစိးခဲရဲလဲနီဖှိန်စိမိလော ခွဲဖျါဟ့(လ) အာ်လီဟ့(လ)အသးလော ကဟ့(လ)တဲလဲလဲဒီး တူလီဟ်ခိန်ယါဝးတရဲလော ပပုတဝါကရဖိခဲလဲနီဖှိန်လီ. ဘဉ်ထွဲဒီးတဲအံကျဲသန့်တော်ဟ်ဖျါလောအပူဖျဲဒီးတဲဟ်ထံနီဖး အဖိခိန်, ကလံးစိးခဲရဲလဲနီဖှိန်စိမိလဲ ခွဲဖျါဟ့(လ) နှ် တဲဟ်ထံနီဖးတဲလော အတဲဟ့(လ)တဲဒီးနှ်ဘဉ်တဲထဲသိးတုသိး လောတဲကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သ့တဲတိတ်ကျဲတဖဉ်ဒီးတဲဟ့(လ)တဲဒီးအပူ မ့တမ့ ဘဉ်ထွဲဒီးတဲဖဲတဲမဲဂ့(လ)ဒီးတဲအိဉ်သး တဖဉ်လောအဒီးသန့ထီဉ်အသးလော ပပုတဂဲဒီးတဂဲအကလုဉ်န့, အဖဲဘဉ်အလွဲ, မုဉ်/ခွါ, ဟဲလောထံကီမတဲ, သး နံဉ်, တဲဘဉ်တဲဘါ, တဲဟ့(လ)တဲန့, က့ဂီတဂ့တလောတပု, သးလီလံအတဲအိဉ်သး,တဲဘဉ်သးလောမုဉ်ခွါသ့ဉ်ထံး တကပု, မုဉ်ခွါအတဲဟဲလီစါ မ့တမ့ မုဉ်ခွါအတဲအိဉ်ဖျါ (စးထီဉ်ခဲအံဒီးဆူညါ “ တဲအိဉ်သးလောတဲဒီးသဒါအီ ”) နှ်လီ.

ဖှိန်စိမိအာ်လီတူလီဟ်ခိန်ဒဲဒဲ ဖှိန်စိမိပပုတဝါအကရဖိတဖဉ်အတဲခွဲတဲယာ်တဖဉ်လော ကမဲလီဘဉ်တဲဒီးဖဲမဲ တဲလောခိန်ယါဝးတရဲအပူ လောကပူဖျဲထီဉ်လောတဲမဲအန့မဲတဲတဲဒီးဒီးတဲဟ်ထံနီဖးလော အဒီးသန့ထီဉ်အ သးလောအ အဲပိဉ်ခွါ/အဲပိဉ်မုဉ် အတဲအိဉ်သးလောတဲဒီးသဒါအီဒဲတဲဟ်ဖျါတဲအီလောထဲအသိးနှ်လီ. တဲမဲအန့ မဲတဲတဲတဲတဲ မ့တမ့ တဲဟ်ထံနီဖးတဲမဲလဲလဲလော ဖှိန်စိမိက့ဖိတဖဉ်ဒီးပပုမဲတဲဖိတဖဉ်, ပုဉ်ယုဉ်ဒီးဖှိန်စိမိ ဝဲကျဲကျဲသရဲ, ပပုမဲတဲဖိလောတမ့ဖှိန်စိမိဝဲကျဲကျဲအပပုမဲတဲဖိတဖဉ်လောတဲပျဲပူအီလော ပပုနီတဂဲအတဲသိဉ် တဲသီတဖဉ် (“EPA ပပုမဲတဲဖိလောတမ့ဖှိန်စိမိဝဲကျဲကျဲအပပုမဲတဲဖိတဖဉ်”), ပပုမဲတဲဖိလောဒီးနှ်ဘဉ်တဲအုဉ်ကီ ပျဲခွဲလော ကီစဲဉ်ပပုနီတဂဲအဲတဲသိဉ်တဲသီတဖဉ် (“SPA ပပုမဲတဲဖိတဖဉ်”), ပပုကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သ့စဲဉ်နီတဖဉ်ဒီး ပပုက့ဖိပပုမဲတဲဖိတဖဉ်နှ် တဲတြီအီနှ်လီ.

ကျဲသန့်အံတြီယာ်စုဒီးတဲမဲကဲက့တဲလောအထီဒါ ပပုတဂဲလောအအိဉ်ဒီးတဲန့နီနီဒီးတဲစုးကဲအီလောတဲမဲ အကျဲအကျဲအံအပူလောပုဉ်ယုဉ်ဒီးပပုဘဉ်ထွဲတဖဉ် ဒီး/မ့တမ့ ပပုပုဉ်ယုဉ်မဲသကဲတဲတဖဉ်လောတဲပိထံသ့ဉ်ညါ တဲမဲလဲလဲအပူလောအဘဉ်ထွဲဒီးတဲဟ်ဖျါထီဉ်တဲသ့ဉ်တဲမဲသးတမ့လောတဲမဲတဲတဲဒီးတဲဟ်ထံနီဖးတဲန့လီ.

ကျဲသန့်တော်ဟ်ဖျါလောအိဉ်ဒီးတဲဟ်ထံနီဖးနှ်အိဉ်ဝဲ
<http://www.unc.edu/campus/policies/nondiscrim.html> နှ်လီ.

၂. တဲကစီဉ်ဂံထံးလော တဲဂ့တဲကျဲဒီးတဲမဲစါတဖဉ်အဂီ

တဲခွဲတဲယာ်ထဲသိးတုသိး/ADA ဝဲဒီးအိဉ်ဒီးမုဒါအဂီဒိဉ်လောကပုအာရဲကျဲကျဲသန့်အံ, ဘဉ်ဆဉ်တဲသံက့တ ဖဉ်, တဲကီတဲခဲတဖဉ်, ဒီး/မ့တမ့ တဲဆိးထီဉ်တဲသ့ဉ်တဲမဲသးတမ့တဖဉ် ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တဲကဟ်ဖျါထီဉ်ဆူ ပပုတ ဂဲလဲလဲ မ့တမ့ ဝဲဒီးတဖဉ်လောတဲဟ်ဖျါထီဉ်အီလော တဲဘျးစဲလောအကြါးအဘဉ်အပူ (တဲဘျးစဲ B လောပပုက့ဖိ တဖဉ်အဂီ, တဲဘျးစဲ C လော EPA ပပုမဲတဲဖိတဖဉ် (ဖှိန်စိမိဝဲကျဲကျဲသရဲတဖဉ်ဒီး EPA ပပုမဲတဲဖိလောတမ့ ဖှိန်စိမိဝဲကျဲကျဲပပုမဲတဲဖိတဖဉ်) အဂီ, ဒီးတဲဘျးစဲ D လော SPA ပပုမဲတဲဖိတဖဉ်အဂီနှ်လီ.

ပပုလောဝဲဒီးတဖဉ်အပူအံအိဉ်ကတဲကတဲအသးလော ကမဲစါဖှိန်စိမိပပုတဝါအကရဖိတဖဉ်ခဲလဲလဲလော ကနီပာ် ကျဲသန့်, ယုဉ်ဒီးတဲဟ့(လ)တဲမဲလဲဒီးတဲဂ့တဲကျဲဒီးတဲဆိဉ်ထွဲမဲစါယုဉ်နံး (ပပုလောအဲဒီးမဲန့ဒီးကရဲတဖဉ်) တ ဖဉ်လောပပုလောအဲဒီးနှ်လီပုဉ်ယုဉ်လော တဲမဲလဲလဲအုထာ်နဲးအပူနှ်လီ. အဲသ့ဉ်တဲနီပာ်တဲယုထာ်လောအအိဉ်တ ဖဉ်သ့လောကစံဉ်ညိဉ်တဲကီတဲခဲလော ဘဉ်ထွဲဒီးတဲဟ်ဖျါထီဉ်တဲသ့ဉ်တဲမဲသးတမ့လော တဲမဲတဲတဲ မ့တမ့ တဲ ဟ်ထံနီဖးတဲလောတဲမဲလဲလဲလဲ မ့တမ့ တဲဆိလီဟ်လီတဲဖဲတဲမဲတဖဉ် ဝဲဖှိန်စိမိနှ်လီ. ဝဲဒီးခဲလဲလဲ လော အဒီးနှ်ဘဉ် တဲဆိးထီဉ်တဲသ့ဉ်တဲမဲသးတမ့လော လောတဲမဲအန့မဲတဲ မ့တမ့ တဲဟ်ထံနီဖးတဲန့ ကဘဉ်ဒုး သ့ဉ်ညါ တဲခွဲတဲယာ်ထဲသိးတုသိး/ADA ဝဲဒီးတဘျီယီနှ်လီ. က့အကုဉ် ၅ လောအဘဉ်ထွဲဒီးတဲဟ်ဖျါထီဉ်တဲဂ့ တဲကျဲတဖဉ်နှ်တက့.

၃. တာ်လာအကြားအဘဉ်

တာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ ပုၤမာ်တာ်ဖိဒီးပုၤက့ၢ်ဖိလာဖှဉ်စိမိၤအပုၤတတၢ်အပူၤကိးဂၤဒဲးအမူအဒါလာ ကဘဉ်ဂုၢ်ကျဲးစးတာ်လာ ကမၤအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်လၢဝးတရံးလာအပူၤဖျးဒီး တာ်မၤအန့မၤတံာ်တာ် ဒီးတာ်ပဲာ်ထံနီၤဖးတာ် ဒ်တာ်ဟံၤဖျါထီၣ်အိၣ် လၢအကုာ် ၁ အပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ကျဲးသန့အံၤဒီးတာ်ဖိဒီးတာ်မၤအကျိၤအကျဲးလာအဘဉ်ထွဲလိာ်အသးတဖၣ် ဘဉ်ထွဲဒီးဖှဉ်စိမိၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်ဒီး ပုၤမာ်တာ်ဖိ တဖၣ်, ယုာ်ဒီးဖှဉ်စိမိၤဝဲကျိၤက့ၢ်သရၣ်တဖၣ်, EPA ပုၤမာ်တာ်ဖိလာတမ့ၢ် ဖှဉ်စိမိၤဝဲကျိၤပုၤမာ်တာ်ဖိတဖၣ်, SPA ပုၤ မာ်တာ်ဖိတဖၣ်, ပုၤကုာ်ဘဉ်ကုာ်သ့တဖၣ်ဒီးပုၤက့ၢ်ဖိပုၤမာ်တာ်ဖိတဖၣ်, လၢက့ၢ်ကရၢၢ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, က့ၢ်ကရၢၢ်အချၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤလာအမၤလိာ်တၢ်ဖျါလၢအထၢၣ်န့းအလိာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီးမၤလိာ်တၢ်လၢထံဂ့ၢ်ကိာ်ဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တာ်တအိၣ်ဒီးတာ်ပဲာ် ထံနီၤဖးတာ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်စ့ၢ်ကိး ဘဉ်ထွဲဒီးပုၤလာအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသးတဖၣ်ဒီးကရၢၢ်သၢဖုတဖု အဂ့ၤအဂၤတဖၣ်လာဖှဉ်စိမိၤအတာ်ပာ်တၢ်ဆုၤအပူၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

က. လၢတာ်ဖိဒီးတာ်မၤအပူၤ

တာ်လာလံာ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တာ်ဖိဒီးတာ်မၤအပူၤဟူးတာ်ဂၤတဖၣ်လၢ တၢ်တြီယာ်လၢ ဖှဉ်စိမိၤပူၤန့ၣ်လီၤ. -

- ၁. တာ်တတုာ်လိာ် မ့တမ့ၢ် တာ်သမၤကွံာ်တာ်လာတာ်ကဒီးလဲ မ့တမ့ၢ် တာ်ထုးထီၣ်ကွံာ်ပုၤတဂၤလၢ လၢတာ် ဖိဒီးတာ်မၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် တာ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအဂ့ၤအဂၤလၢ အထီဒါ ပုၤတဂၤလၢလာအဘဉ်ဃးဒီး တာ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ် လိး, တာ်ကတိၤတဖၣ်, တာ်အိၣ်သးတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တာ်ဖိဒီးတာ်မၤအပူၤခွဲးတာ်ယာ်လီၤလီၤဆီဆီ မ့ၢ်လာပုၤတ ဂၤအံၤ အတာ်အိၣ်သးလၢတာ်ဒိသဒါအိၣ်, မ့တမ့ၢ်
- ၂. တာ်ဟံၤပနီၣ်, တာ်မၤလီၤဖး, မ့တမ့ၢ် တာ်နီၤဖးလီၤ ပုၤမာ်တာ်ဖိတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပတံထီၣ် တာ်မၤတဖၣ် လၢ ကျဲးတဘိဘိအပူၤလာတာ်ကထုးကွံာ် မ့တမ့ၢ် တာ်အဲၣ်ဒီးထုးကွံာ် ပုၤတဂၤလၢလၢလာတာ်ဖိဒီးတာ်မၤ တာ် ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘဉ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် မၤဘဉ်ဒိ အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုာ်အတာ်အိၣ်သးနးနးကျိာ်ကျိာ်အဂၤတဖၣ်ဒ် ပုၤမာ် တာ်ဖိတဂၤအသိးမ့ၢ်လာပုၤတဂၤအံၤအတာ်အိၣ်သးလၢအိၣ်သဒါလီၤသးအယိန့ၣ်လီၤ.

ခ. လၢတာ်မၤလိာ်လဲာ် ဒီး ပုၤက့ၢ်ဖိအတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲးတဖၣ်အပူၤ.

တာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဖှဉ်စိမိၤအကျဲးသန့လၢ တာ်တဘဉ်အိၣ်ဒီးတာ်မၤအန့မၤတံာ်တာ်ဒီးတာ်ပဲာ်ထံနီၤဖးလာအထီဒါပုၤက့ၢ် ဖိတဂၤလၢလၢ မ့တမ့ၢ် ပုၤပတံထီၣ်တာ်ဖိလာအဆဲးလီၤမံၤတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်ပုၤက့ၢ်ဖိတဂၤအသိးမ့ၢ်လာပုၤတဂၤအံၤ အတာ်အိၣ်သးလၢအိၣ်သဒါလီၤသး ဒီး ဘဉ်ထွဲဒီး တာ်ယုထၢပုၤအသိ, တာ်ဆဲးလီၤမံၤ, တာ်မၤစၢၤကျိာ်စ့, တာ်မၤ လိမၤဒီးအတာ်လဲာ်ထီၣ်လဲာ်ထီ/မးပတီၢ်တဖၣ်, ဟံာ်ယိဒီးပုၤတတၢ်လာအိၣ်ဆိးတဖၣ်, တာ်န့ၣ်လီၤပုၤယုာ်လၢ တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲးတဖၣ်အပူၤ, ယုာ်ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝိ, တာ်အိၣ်ဘျးကသုာ်ကသိဒီးတာ်အိၣ်ဆုာ်အိၣ်ချ့ တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲးတ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. တာ်ဒိသဒါပုၤလာအဆိးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်တဖၣ်

ဖဲတာ်ယိထံသ့ၣ်ညါဒီးတာ်စံာ်ညီာ်တာ်ဆိးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်တဖၣ်လၢ တာ်မၤတံာ်တာ် ဒီး တာ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအ ကတီၢ်, တၢ်ကြားဟံးန့ၢ်တာ်အပတီၢ်လာအကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖၣ်လၢ တာ်ကဒိသဒါပုၤလာအဆိးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ် လၢအဟံၤဖျါထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်လၢတာ်သကဲာ်ပဝးဒီးတာ်မၤကုာ်က့ၤတာ်လာအကဲထီၣ်အသးသ့တဖၣ်ခံမံၤလၢာ် န့ၣ်လီၤ. ဖှဉ်စိမိၤတပျဲပုၤတာ်မၤကုာ်က့ၤတာ်လာကျဲးတဘိလၢလၢအပူၤနီတမံၤလာအထီဒါ ပုၤတဂၤ မ့ၢ်လာအိၣ်ဒီးတာ်န့ၣ် နီၢ်နီၢ်လၢ အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုာ်လၢ ကမၤနီၣ်မၤပါတာ်ဆိးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် န့ၣ်လီၤပုၤယုာ်လၢ တာ်ယိထံ သ့ၣ်ညါတာ်ဆိးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ် အတာ်ဟံၤဖျါထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်လၢ တာ်မၤတံာ်တာ် မ့တမ့ၢ် တာ်ပဲာ်ထံ နီၤဖးတဖၣ်အယိဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢလၢလာအမၤကုာ်ထီဒါ ပုၤအဂၤတဂၤအတာ်စူးကါအတာ်ခွဲးတာ်ယာ်တဖၣ်လၢ ကျဲးသန့အံၤအဖိလံာ်လာအိၣ်ဒီးတာ်န့ၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ် တာ်ဟ့ၣ်ကုာ်အိၣ်လၢလာတာ်ကဟံးဂ့ၢ်ဝိလၢအကြားအဘဉ်ဒီးတဘျီယိလီၤ.

ပုတဂလ်လ်လ်အအိဉ်ဒီးတၢ်ဂၢ်ကီဘၣ်ဃး တၢ်မၤကၢ်ကၢ်တၢ်လၢအကဲထီဉ်သးအသ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအသးနီၢ်နီၢ်န့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA Office မ့တမ့ၢ် တၢ်ကစီဉ်ဂံၢ်ထံးတမံၤလၢလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်အီၤလၢ တၢ်ဘျးစဲ လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ (တၢ်ဘျးစဲ B လၢပုၤကိဉ်ဖိ တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဘျးစဲ C လၢ EPA ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် (ဖှဉ်စိမိၤဝဲၤကျိၤ ကိဉ်သရၣ်တဖၣ်ဒီး EPA ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတမ့ၢ် ဖှဉ်စိမိၤဝဲၤကျိၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်) အဂီၢ်, ဒီးတၢ်ဘျးစဲ D လၢ SPA ပုၤမၤ တၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်, လၢတၢ်ကဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်တၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်အပူၤ, ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်စူးကါ တၢ် အံၤကသ့လၢ တၢ်သ့ၣ်တမံၤသးတမ့ၢ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအကြၢးအဘၣ်လၢတၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ် တၢ်ဆၢကတီၢ် အတက့ၢ် တဖၣ်အပူၤ လၢတၢ်ကပတံၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်တၢ်ကီတၢ်ခဲအဂ့ၢ်အဂၤတမံၤလၢလၢ တၢ်တစံဉ်ညီဉ်တၢ်အီၤဒီးဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

၅. တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤ

မ့ၢ်လၢတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤ မၤဘၣ်လိာ်ဖိးမံၤတၢ်လၢဖှဉ်စိမိၤကအိဉ်ဒီးအကံၢ်အစိလၢကယိထံ သ့ၣ်ညါဒီးစံဉ်ညီဉ်တၢ်ယုထီဉ်တၢ်လၢ တၢ်မၤအုန့ၣ်မၤတံာ်တံာ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီယာ်အီၤတဖၣ်အယိ, ပုၤပၤ ဆုၢ်တၢ်တဖၣ် အမူအဒါအိဉ်လၢ ကဒုးကဲထီဉ်လိာ်ထီဉ်ကျဲသန့အံၤ လၢကကျဲးစးဒီးသဒါဝဲဒၣ် တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ဂၢ်တၢ် ကျိၤဘၣ်ဃး တၢ်မၤတံာ်တံာ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢ တၢ်ထုးထီထီဉ်တၢ်လၢ အကြၢးအဘၣ်က သ့ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤန့ၣ်လီၤပုၤယုာ်လၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲပုၤအံၤတဖၣ် တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢ ကသ့ၣ်ညါဟံၣ်ကဲဝဲဒၣ် တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒီး တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤလၢကဒုးကဲထီဉ်တၢ်ဂၢ်လိာ်ဘၣ်လိာ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့, တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တၢ်လၢအလၢအပုၤန့ၣ်, တၢ်အုဉ်ကီၤအီၤတသ့ တလၢကွံာ် ဖဲ ဝ) ပုၤကိဉ်ဖိတ ဂၤဟ့ၣ်ခီနီၤလီၤတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကူဉ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးတၢ်အိဉ်မ့ၢ်အိဉ်ခုဉ်တၢ်မၤစၢၤ (Counseling and Wellness Services) လၢဖှဉ်စိမိၤကရၢၢ်တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် (Campus Health Services) အပူၤအခါ, ဒီး ဂ) ဖဲ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဟ့ၣ်ခီနီၤလီၤတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤဒီးအိဉ်(မ)ဘးဝဲဒၣ် (Ombuds Office) လၢအတန့ၣ်လီၤပုၤယုာ်လၢ တၢ်ဂၢ်ကီလၢအကဲထီဉ်တၢ်စုဆူဉ်ခိဉ်တကးသ့တဖၣ်အကျိၤဘၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ဖှဉ်စိမိၤအိဉ်ဒီးအမူအဒါလၢကယိထံသ့ၣ်ညါ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်တၢ်သ့ၣ်တမံၤသးတမ့ၢ်လၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဒုးကဲထီဉ် တၢ်မၤတံာ် တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီယာ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂလ်လ်လ်လ်အလုက့ၢ်တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤအုန့ၣ်မၤတံာ်တံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးလၢအကဲထီဉ်သးသ့န့ၣ် ကြၢးဟ့ၣ် ကူဉ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်လၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အလီၢ်အိဉ်လၢဖှဉ်စိမိၤကဟံးဂ့ၢ်ဝီဝဲတဘျီယိ ဖဲတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ် တၢ်သ့ၣ်တမံၤသးတမ့ၢ် လၢမ့ၢ်ပုၤတဂၤအံၤအိဉ်ဒီးလၢကဂ့ၢ်ကျဲးစးဆိုးထီဉ်တၢ်သ့ၣ်တမံၤသးတမ့ၢ်ခါန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ဖှဉ်စိမိၤယိထံသ့ၣ်ညါန့ၣ်တၢ်လၢ ပုၤပတံထီဉ်တၢ်ဖိလၢတဟ့ၣ်ထီဉ်ဒီးအမံၤတသ့, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ အဝဲ ဟ့ၣ်တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤအလၢအပုၤလၢ ဖှဉ်စိမိၤကမၤန့ၣ်တၢ်လၢအိဉ်ဒီးအကံၢ်အစိဒီးသ့ၣ်ထီဉ်တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါလၢအကဲ ဘျးကဲဖှိဉ်ဒီးထဲသိးတုၤသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ဖှဉ်စိမိၤကတြီယာ်ဝဲဒီးဟံးန့ၣ်ဂ့ၢ်ဝီဝဲတဘျီယိကျဲးကျဲးလၢ ပုၤလၢ အဟံၣ်ဖျါထီဉ်တၢ်သ့ၣ်တမံၤသးတမ့ၢ်လၢတအိဉ်ဒီးပုၤလၢအဆိုးထီဉ်တၢ်သ့ၣ်တမံၤသးတမ့ၢ်အမံၤအသ့ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

၆. တၢ်သဘျ့လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးဒီးတၢ်မၤအုန့ၣ်မၤတံာ်တံာ်

ကလံၤစိးခဲရဲလဲနါဖှဉ်စိမိၤ ဖဲခွၢ်ဖျါဟ့ၣ်(လ) န့ၣ် အိဉ်ဒီးအမူအဒါဒီးဟ့ၣ်လီၤအသးလၢ တၢ်ယုထီဉ်တၢ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ ထီဉ်တၢ်ထံဉ်လၢတၢ်သဘျ့ တၢ်သိဉ်တၢ်သိတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤတၢ်ပိဉ်သကိးတၢ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ဆူဉ်သး ဆူဉ်ဒီးတၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိာ်တဖၣ် မ့ၢ်ဂံၢ်ခိဉ်ထံးဆူတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်လီၤသးအံၤ, ဒီးကျဲးသန့အံၤတအိဉ်ဒီးတၢ်တိာ်ဟံၣ်လၢ ဘၣ်ဟံၣ်အီၤလၢတၢ်ကမၤယံးထီဉ်တၢ်သိဉ်လိအကျိၤအကျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်သဘျ့လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်တၢ်ထံဉ်တၢ်ဆိကမိဉ်, ဒီးတၢ်တဟ့ၣ်ပျဲခွဲးလၢတၢ်ကမၤစ့ၢ်ကိးအီၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤတံာ်တံာ် ဒီးတၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီယာ်အီၤဖျါကျဲးသန့အံၤတမ့ၢ် တၢ်သဘျ့လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဘၣ်ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်တကဟုကယၢ်ဖိးသဲစး တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်တၢ်ထံဉ်လၢအဖိးသဲစးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအထီၤလိာ်အသးန့ၣ်, တၢ်မၤအုန့ၣ်မၤတံာ်တံာ် ဒီးတၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီယာ်အီၤလၢ အမၤဘၣ်လိာ်ဖိးဖဲ ဖှဉ်စိမိၤ ကဘၣ်တၢ်တြီဝဲတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤခွဲးယာ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးလၢကမၤဖိးမဲဖှဉ်စိမိၤအတၢ်ဟံးယာ်ဂၢ်ကျဲး, နဲအမ့ၢ် တၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့သဘျ့ အလုၢ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

ပာပြးအတၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်လၢ တၢ်မၤစၢၤပုၤကွၢ်ဂီၤတဂ့ၤအတၢ်မၤစၢၤတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ကမံးတံၢ် (လၢကွၢ်ဖိလၢ တၢ်သမၤလၢတၢ်ကဟ့ၣ်အီၤတၢ်လီၢ်တၢ်က့ၣ်ခိဖျိ နီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတဂ့ၤ)

<http://disabilityservices.unc.edu/policies/index.html> (ကဘျးပၤ ၁၁)

[Amorous Relationships Policy: Policy Prohibiting Improper Relationships Between Faculty/Staff and Students](#)

[Official Recognition of Student Organizations Non-Discrimination Policy](#)

[Protection for Reporting Improper Government Activities](#)

SPA တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အဖိလစံၣ်

<http://hr.unc.edu/n/SPA-GRIEVE-ADVANCE>

EPA ကလံၤစိးခၢ်ရိၣ်လဲၣ်န့ၣ်ဖှၢ်ဖိမိၤဖဲခူးဖၢၣ်ဟ့ၣ်လဲၣ်အတၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အဖိလစံၣ်လၢတဘၣ်ထွဲဒီး

ဖှၢ်ဖိမိၤတဖၣ်အဂီၢ် http://hr.unc.edu/policies-procedures-guidelines/epa-non-faculty-policies/epa-nf-grievance/CCM1_018363

တၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးဖှၢ်ဖိမိၤတဖၣ်အကျိၤအကျဲ

<http://faccoun.unc.edu/faculty-code-and-policies/procedures-for-the-faculty-grievance-committee/>

ပုၤလၢအမၤလိတီၤခိၣ်ကွၢ်တဖၣ်အတၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်

<http://postdocs.unc.edu/?q=node/20> (ကွၢ်တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အကူၣ်)

တံဘျးစာ A

ဝီၢ်ဩအိပညီတဖၣ်

ဝီၢ်ဩအိပညီလၢလၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတံးစူးကါအိၤသ့ၣ်လၢကျဲသန့တခါအံၤအဂီၢ်လီၤ.

က. တံၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးတံၢ် - တံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤလၢအကဲထီၣ်အသးခိဖျါဟံၤလီၤသးသ့ၣ်ပုၤမၤဝဲ မ့တမ့ၢ် တံၢ်တပၣ်သ့ၣ်ဟံၤသးဘၣ် အပူၤလၢအကဲထီၣ်တံၢ်မၤဘၣ်ဒီးပုၤတဂၤခိဖျါလၢကလုာ်, ဖံးဘၣ်အလွဲၢ်, မ့ၣ်ခွါ, သးန့ၣ်, ဟဲလၢထံကီၢ်မတၤ, တံၢ်ဘူၣ် တံၢ်ဘါ, တံၢ်စ့ၢ်တံၢ်န့ၣ်, က့ၢ်ဂီၤတလၢတပဲၤ, သးလီၢ်လံၤတံၢ်အိၣ်သး, တံၢ်ဘၣ်သးလၢမ့ၣ်ခွါသ့ၣ်ထံးတကပၤ, မ့ၣ်ခွါတံၢ် လီၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တံၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်မ့ၣ်ခွါ (*တံၢ်အိၣ်သးလၢတံၢ်ဒီးသဒါအိၤ*) တဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ. တံၢ်မၤအုန့မၤတံၢ်တံၢ်တံၢ် - မ့ၢ်ဝဲတံၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးတံၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်အမံၤလၢအကဲထီၣ်အသးလၢတံၢ်စံးတံၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် လၢနီၢ်ခိဖျါပုၤတဂၤလၢလၢ်အတံၢ်အိၣ်သးလၢတံၢ်ဒီးသဒါအိၤ (ကလုာ်, ဖံးဘၣ်အလွဲၢ်, မ့ၣ်ခွါ, သးန့ၣ်, ဟဲလၢထံကီၢ် မတၤ, တံၢ်ဘူၣ်တံၢ်ဘါ, တံၢ်စ့ၢ်တံၢ်န့ၣ်, က့ၢ်ဂီၤတလၢတပဲၤ, သးလီၢ်လံၤတံၢ်အိၣ်သး, တံၢ်ဘၣ်သးလၢမ့ၣ်ခွါသ့ၣ်ထံးတက ပၤ, မ့ၣ်ခွါတံၢ်လီၤစၢၤ, မ့တမ့ၢ် တံၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်မ့ၣ်ခွါ), လၢတအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤမၤတံၢ်တံၢ်တံၢ်ပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤအတံၢ် မၤ မ့တမ့ၢ် တံၢ်မၤလိ မၤဒီးအတံၢ်အိၣ်သး, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တံၢ်မၤလၢအတမ့ၢ်တလၢ မ့တမ့ၢ် တံၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တံၢ် အိၣ်သးလၢ ပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤ, ပၣ်ယုာ်ဒီးတံၢ်မၤဘၣ်ဒီးအဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မ့ၣ်အတံၢ်ပူၤဖျး မ့တမ့ၢ် အတံၢ်န့ၣ်လီၤပၣ် ယုာ်လၢဖျါစိမိၤ-တံၢ်အိၣ်ထွဲမၤစၢၤအတံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

င. န့ဆၢၣ်လၢအတမ့ၢ်တလၢအတံၢ်မၤတံၢ်တံၢ် - ပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤ(တဖၣ်) အတံၢ်ဖံးတံၢ်မၤလၢတံၢ်တအံၣ်ဒီးအိၤ လၢအမၤထီၣ်ဒါပုၤအဂၤတဂၤဘၣ်သးဒီးတံၢ်အိၣ်သးလၢတံၢ်ဒီးသဒါအိၤလၢအနးနးကျဲကျဲ မ့တမ့ၢ် လဲၢ်လဲၢ်ယံာ် ယံာ်လၢအဆိတလဲတံၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ မ့တမ့ၢ် တံၢ်ဒီးန့ၣ်တံၢ်ဖံးတံၢ်မၤအတံၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ န့ဆၢၣ် တခါလၢပုၤလၢအဂ့ၢ်တဂၤကပျဲဝဲ, တမ့ၢ်တလၢဘၣ်အိၤ မ့တမ့ၢ် ကလၢဘၣ်လၢအမၤထီၣ်ဒါအိၤန့ၣ်လီၤ. တံၢ်ဆၢ တံၢ်ဘၣ်သးဒီးန့ဆၢၣ်တခါအံၤတမ့ၢ်တလၢဒ်လဲၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတံၢ်အိၣ်သးဝးတရံးခဲလၢာ် န့ၣ်လီၤ. တံၢ်အိၣ်သးဝးတရံးတဖၣ်န့ၣ် ပၣ်ယုာ်သ့ဝဲဒီးတံၢ်မၤအံၤန့ၣ်ဝဲထဲလဲၣ်, တံၢ်မၤအိၤအဘျီအိၣ်ပုၤဘျီ, ဒီးမ့ၢ် တံၢ်လၢအလီၤပျဲလီၤဘၣ်ယိၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တံၢ်လၢအမၤထီၣ်ဒါတံၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တံၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢတံၢ်ဟံၤမၤက့ၢ် အိၤတခါ မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢအနးနးကျဲကျဲကဲၣ်ဆိးဘၣ်န့ၣ် ညီန့ၢ်တမ့ၢ်တံၢ်လၢ အပတီၢ်ထီၣ်ဘးတုၤလၢန့ဆၢၣ်လၢ အတမ့ၢ်တလၢအတံၢ်မၤတံၢ်တံၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢတံၢ်မၤအုန့မၤတံၢ်တံၢ်တံၢ်လၢမ့ၣ်ခွါသ့ၣ်ထံးတကပၤ အံၤတံၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်အိၣ်ပညီလၢတံၢ်သိၣ်တံၢ်သိၣ်အပူၤဂ့ၢ် န့ၣ်ဒီးတံၢ်မၤတံၢ်တံၢ် - လၢအဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတံၢ်အိၣ်သးလၢတံၢ်ဒီးသဒါအိၤအဂၤတဖၣ်အယိ, ဝီၢ်ဩ အိပညီဘၣ်သးဒီး တံၢ်မၤအုန့မၤတံၢ်တံၢ်တံၢ်လၢမ့ၣ်ခွါသ့ၣ်ထံးတကပၤလၢလၢ်အံၤပၣ်ယုာ်လၢတံၢ်မၤအကျဲသန့ အံၤန့ၣ်လီၤ.

၂. တံၢ်မၤတံၢ်တံၢ်မၤအုန့လၢမ့ၣ်ခွါသ့ၣ်ထံးတကပၤ- မ့ၣ်ခွါသ့ၣ်ထံးတံၢ်မၤတဖၣ်လၢတံၢ်တလိၣ်ဘၣ်အိၤ, တံၢ်ယုထီၣ် လၢမ့ၣ်ခွါသ့ၣ်ထံးတံၢ်ကွဲမံာ်တံၢ်တဖၣ်အဂီၢ်, ဒီးတံၢ်မၤလၢတံၢ်စံးတံၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိဖျါတကပၤဖဲလၢ-

- တံၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်ဆူတံၢ်မၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တံၢ်မၤအိၤ, လၢအဘၣ်တံၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်အိၤဆုံဆုံဖျါဖျါ မ့တမ့ၢ် တံၢ် ဟံၤဖျါအိၤတဆုံတဖျါဘၣ်, တံၢ်အိၣ်သး မ့တမ့ၢ် တံၢ်ဟံၤပနီၣ်ဘၣ်သးဒီးပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤအတံၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ် သ့, တံၢ်ဒီးန့ၣ်တံၢ်ဖံးတံၢ်မၤ, မ့တမ့ၢ် တံၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုာ်လၢဖျါစိမိၤအတံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤအပူၤ-
- တံၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်, မ့တမ့ၢ် တံၢ်တတူၢ်လိာ်တံၢ်မၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်လၢအကဲထီၣ်အသးခိဖျါပုၤတဂၤစူးကါဝဲဒ်ဂံၢ်ခိၣ် ထံးတံၢ်ဆၢတံၢ်အကျဲလၢ အိၣ်ဘၣ်မၤဟူးဝဲပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤအတံၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တံၢ်အိၣ်သး, တံၢ်ဖံးတံၢ်မၤ တံၢ်အိၣ်သး မ့တမ့ၢ် အတံၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ယုာ်လၢဖျါစိမိၤအတံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤအပူၤ (တံၢ်အံၤအါတက့ၢ်ဘၣ်တံၢ်သ့ၣ် ညါအိၤဒ်အမ့ၢ် “Quid Pro Quo” အတံၢ်မၤတံၢ်တံၢ်အသိးလီၤ)- မ့တမ့ၢ်
- တံၢ်မၤဒ်သိးန့ၣ်တဖၣ်ဒီးဘၣ်မၤဟူး မ့တမ့ၢ် မၤတံၢ်တံၢ်ဝဲပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤအတံၢ်မၤလိမၤဒီး မ့တမ့ၢ်တံၢ်ဖံး တံၢ်မၤအတံၢ်အိၣ်သး မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတံၢ်ပျဲတံၢ်ဖုး, တံၢ်တမ့ၢ်တလၢ မ့တမ့ၢ် တံၢ်မၤထီၣ်ဒါတံၢ်အန့ဆၢၣ် န့ၣ်လီၤ.

၈. တာ်အိၣ်သးလာတာ်ဒီးသးအိၣ် - ဖှၣ်စိမိၤအံၤတြီဝဲတာ်မၤအုန့မၤတံာ်တာ် မ့တမ့ာ် တာ်ဝဲာ်ဖးနီၤဖးတာ်လာအဒီးသန့ထီၣ် အသးလာကလုာ်, ဖံးဘျၣ်အလွဲာ်, မ့ၣ်ခွါ, သးန့ၣ်, ဟဲလာထံကီၤမတၢ, တာ်ဘျၣ်တာ်ဘါ, တာ်စူာ်တာ်န့ၣ်, က့ၤဂီၤတလၢ, သးလီၤလံၤအတာ်အိၣ်သး, တာ်ဘျၣ်သးလာမ့ၣ်ခွါသွံၣ်ထံးတကပၤ, မ့ၣ်ခွါတာ်လီၤစၢၤ မ့တမ့ာ် တာ်ဟံၤဖျါထီၣ်မ့ၣ်ခွါတ ဖှၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁. သးန့ၣ်- လာတာ်သ့ၣ်ညါဟံာ်ကဲတာ်ဒီးန့ၣ်တာ်ဖံးတာ်မၤအဖီခိၣ်, ပုၤတဂၤလာ်လာ်လာ်အသးအိၣ် င့ၣ်န့ၣ် မ့တမ့ာ် ဆူ အဖီခိၣ်တဖှၣ်ဘျၣ်ဘျၣ်တာ်ဒီးသးအိၣ်လာတာ်ဟံာ်ထံနီၤဖးတာ်န့ၣ်လီၤ. လာတာ်က့ၣ်ဘျၣ်ဘျၣ်သ့အတာ်တီၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ာ် အတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤအပူၤတာ်လီၤတူာ်လီၤကံာ်ဘျၣ်သးဒီးသးန့ၣ်အပတီၢ်တအိၣ်နီတမံၤဘျၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. ဖံးဘျၣ်အလွဲာ်- တာ်ဟံာ်ထံနီၤဖးတာ် မ့တမ့ာ် တာ်မၤအုန့မၤတံာ်တာ်တဖှၣ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလာပုၤတဂၤလာ်လာ်အဖံး ဘျၣ်အလွဲာ်အယိ, အဖံးအညၣ်ဘျၣ်ထဲလဲာ်တဘျၣ်ထဲလဲာ် မ့တမ့ာ် အဖံးဘျၣ်က့ၤဂီၤမ့ၣ်ဂ့ၤ, အတာ်အိၣ်ဖျါမ့ၣ်ဂ့ၤတဖှၣ် န့ၣ်လီၤ.

၃. တာ်စူာ်တာ်န့ၣ် - မ့ၣ်ဝဲတာ်စူာ်တာ်န့ၣ်လာအအိၣ်ဒီးအက့ၤအဂီၤမ့ၣ်မ့ၣ်နီၤနီၤဒီးတာ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်အိၣ်လာအအိၣ်လာ အါန့ၣ်ဒီး ပုၤတဂၤအပူၤ, ဘျၣ်ဆၣ်တမ့ာ်တာ်စူာ်တာ်န့ၣ်လာတာ်အဒိၣ်အမ့ၣ်အဂီၤဘျၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖှၣ်စိမိၤကသးကျဲၤန့ၣ် ပုၤတဂၤလာ် လာ်အတာ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဒီးအတာ်ဖံးတာ်မၤတဖှၣ်လာအဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မ့ၣ်အတာ်စူာ်တာ်န့ၣ်လိာ်ဘျၣ်ဝဲ, ဖဲမ့တမ့ာ်ဘျၣ်လာ တာ်သးကျဲၤန့ၣ် ပုၤတဂၤလာ်လာ်အတာ်စူာ်တာ်န့ၣ်လိာ်ဘျၣ် န့ၣ်အမ့ၣ် တာ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ မ့တမ့ာ် တာ်ဖံးတာ်မၤလာတ အိၣ်ဒီးတာ်ကံာ်ခဲလာအလီၤတအိၣ်ဝဲတဖှၣ်ဘျၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. က့ၤဂီၤတလၢပုၤ - ပုၤတဂၤလာ်အက့ၤအဂီၤတလၢပုၤန့ၣ်မ့ၣ်ပုၤတဂၤလာ်လာ်လာ်အနီၤခိ မ့တမ့ာ် ခိၣ်န့ၣ်က့ၤဂီၤတလၢပုၤ လာ်အတာ်အိၣ်မ့တမ့ာ်ဟူးတာ်ဂဲၤတမံၤ မ့တမ့ာ် အဒိၣ်အမ့ၣ်တဖှၣ်မၤဝဲတသ့ဘျၣ်, မ့တမ့ာ် အိၣ်ဒီးတာ်မၤနီၣ်မၤယါဘျၣ်သး က့ၤဂီၤတာ်တလၢပုၤန့ၣ်အသးတဖှၣ်, မ့တမ့ာ် တာ်ဟံာ်ပနီၣ်အိၣ်လာအအိၣ်ဒီးက့ၤဂီၤတာ်တလၢပုၤဘျၣ်သ့ၣ်တဖှၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤလာ်အက့ၤအဂီၤတလၢပုၤန့ၣ်ဟူးဂဲၤဖံးမၤတာ်ဖံးတာ်မၤအပတီၢ်အမ့ၣ်အဒါလာအရ့ဒိၣ်တဖှၣ်သ့ဝဲ မ့တမ့ာ် မၤတာ်မၤလိမၤဒီးအတာ်တီၢ်ကျဲၤသ့ဝဲ, ပၣ်ယုာ် မ့တမ့ာ် တပၣ်ယုာ်ဒီးတာ်ဟံာ်လီၤန့ၣ်လာအိၣ်ဒီးအဂ့ၤအကျိၤ ဒီးတအိၣ်ဒီးအဂ့ၤအကျိၤဘျၣ်စ့ၤကိးလီၤ.

၅. မ့ၣ်ခွါ - မ့ၣ်ဝဲပုၤတဂၤလာ်ဘျၣ်တဂၤအတာ်ဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်အပတီၢ်ဘျၣ်သးဒီးတာ်ကဲပိာ်ခွါ မ့တမ့ာ် ပိာ်မ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆. မ့ၣ်ခွါအတာ်အိၣ်ဖျါ - မ့ၣ်ဝဲတာ်အက့ၤအဂီၤဒီးတာ်ဟံာ်သ့ၣ်ဟံာ်သးလာတာ်ချၢတမံၤလာအဘျၣ်တာ်ကိးအိၣ်လာ တာ်ကဲ ပိာ်ခွါ မ့တမ့ာ် ပိာ်မ့ၣ်ခိဖျါလာတာ်ကူတာ်သိး, တာ်မၤကဆ့ကဆ့သး, တာ်သးလီၤပိာ်ခွါ, အတာ်ကတီၢ်တာ်ဒီးပုၤဂ့ၤဝဲ အတာ်ရ့လိာ် မ့ၣ်လိာ်တဖှၣ်န့ၣ်လီၤ.

၇. မ့ၣ်ခွါအတာ်ဟဲလီၤစၢၤ - မ့ၣ်ဝဲပုၤတဂၤလာ်လာ်စးထီၣ်လာအအိၣ်ဖျါလံၤလံၤအတာ်သ့ၣ်ညါလီၤက့ၤအသး ဒီးအမ့ၣ် ပိာ်ခွါ မ့တမ့ာ် ပိာ်မ့ၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

၈. ဟဲလာထံကီၤမတၢ - မ့ၣ်ဝဲတာ်ဟံာ်ထံနီၤဖး မ့တမ့ာ် တာ်မၤအုန့မၤတံာ်တာ်ထီၣ်ပုၤတဂၤလာ်လာ်လာ်အဝဲ ပိာ်ခွါ မ့တမ့ာ် ပိာ်မ့ၣ် ဟဲလာထံကီၤအဝဲန့ၣ်, မ့ၣ်လာအဝဲမ့ၣ်ကလုာ်မတၢဒီးအတာ်ကတီၢ်အသိၣ်အယိ, မ့တမ့ာ် ခိဖျါလာတာ်န့ၣ်ဝဲလာ အဝဲပိာ်ခွါပိာ်မ့ၣ်အိၣ်ဒီးအကလုာ်န့ၣ်တာ်ဂ့ၤတာ်ကျိၤလီၤလီၤဆိဆိတမံၤန့ၣ်လီၤ.

၉. ကလုာ်န့ၣ်- တာ်ဟံာ်ထံနီၤဖး မ့တမ့ာ် တာ်မၤတံာ်တာ်တာ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလာကလုာ် မ့တမ့ာ် အထူအထံးကလုာ်န့ၣ် မတၢ မ့တမ့ာ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလာပုၤတဂၤအနီၤခိတာ်အိၣ်ထီၣ်အိၣ်လီၤတာ်ဟံာ်သ့ၣ်ဟံာ်သးဘျၣ်ထွဲဒီး ကလုာ်, ဒီးအမ့ၣ် ပုၤတဂၤအဖံးဘျၣ်အလွဲာ်, ခိၣ်ဆူၣ်, အမဲာ်သ့ၣ်အက့ၤအဂီၤ, အနီၤထီၣ်ဒီးအတယၢ်သ့ၣ်တဖှၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀. တာ်ဘျၣ်တာ်ဘါ - တာ်မၤလိဒီးတာ်မၤနီၣ်ကီၤတာ်ဘျၣ်တာ်ဘါအက့ၤအဂီၤကိးမံၤဒီး, ယုာ်ဒီးတာ်စူာ်တာ်န့ၣ်စ့ၤကိး မ့တမ့ာ် ဘျၣ်လာဖှၣ်စိမိၤအံၤမၤန့ၣ်လာပုၤတဂၤလာ်လာ်အတာ်ဘျၣ်တာ်ဘါတာ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါမၤလိ မ့တမ့ာ် တာ်မၤနီၣ်ကီၤမ့ၣ်တ့သ ဘျၣ်, လာ်အအိၣ်ဒီးတာ်ကံာ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၣ်ဘျၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၁. တၢ်ဘၣ်သးဒီးမုၢ်ခွါသွံၣ်ထံးတကပၤ - နူဆၢၣ်အတၢ်သးကလၢၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် ကံၢ်စီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်
ဘၣ်ဃးတၢ်ဒုး
အိၣ်ထီၣ်နီၢ်သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢအကဆိဒီးမုၢ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်ရူလိာ်သးဒီးပုၤလၢအသွံၣ်ထံးဒ်သိးဒီးအီၤ (မုၢ်အဲၣ်
ပကၤ (lesbian), ခွါအဲၣ်ပကၤ(gay), မုၢ်ခွါအကၤတဖၣ် (မုၢ်ဆူခွါ-ခွါဆူမုၢ်သွံၣ်ထံးတၢ်ရူလိာ် hetero -
sexual), မ့တမ့ၢ် တၢ်အဲၣ်ဒီးပိာ်မုၢ်အဲၣ်ဒီးပိာ်ခွါခံမံၤလၢာ် (bisexual) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၂. တၢ်ကဲသးလီၢ်လံၤအတၢ်အိၣ်သး- သးလီၢ်လံၤဖဲအံၤပၣ်ယုာ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတလၢပဲၤအသးလီၢ်လံၤ, ကွၢ်ဂီၤတလၢ
ပဲၤ လီၤလီၤဆီဆီအသးလီၢ်လံၤ, ဘၣ်ယဲးန့ၣ်အစီၤသးလီၢ်လံၤဒီးသးလီၢ်လံၤလၢတၢ်ဒီသဒါအီၤအကၤ တဖၣ်ဒ်တၢ်
ဟံၣ်ဖျါ အီၤလၢဖဲဒးရၢၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်ဒီးကီၢ်ဖဲၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဃ. တၢ်မၤကၣ်က့ၤတၢ် - တၢ်စူဆူၣ်ခိၣ်တကးအတၢ်မၤကဲထီၣ်အသးလၢအထီၣ်ဒါပုၤတကၤလၢလၢ်ခီဖျါလၢအဝဲ ပိာ်ခွါ/
ပိာ်မုၢ် လၢတၢ်နၢ်နီၢ်နီၢ်အပူၤ ဟံထီၣ်တၢ်ကမၣ်လၢ တၢ်မၤတံာ်တံာ်မၤအူန့မ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲာ်ဖးနီၤဖးတၢ်လၢအအိၣ်ထီၣ်
မ့တမ့ၢ် န့ၣ်လီၤပၣ်ယုာ်လၢတၢ်ဃိထံသ့ၣ်ညါတၢ်မၤတံာ်တံာ်မၤအူန့တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲာ်ဖးနီၤဖးတၢ်လၢအကဲထီၣ်အသး
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စူဆူၣ်ခိၣ်တကးအတၢ်မၤပၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်မၤကၣ်က့ၤတၢ်, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်နိးတၢ်ဘျး, တၢ်စၢတံာ်ပုၤ,
တၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖးတၢ်လၢအမၤဝဲဖျါဖျါမ့ၢ်ဂ့ၤ, မၤဝဲလၢ အတဖျါဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကျးစဲ B

တၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါဒီးတၢ်ခီဆၢစံးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်ဆူကိတဖၣ်အဂီၢ် လၢအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤတံၢ်တံၢ် ဒီး/မ့တမုၢ် တၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီအီၤတဖၣ်

ဖျါစိမိၤကိတဖၣ်တၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်လၢ အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုၢ် ဘၣ်တၢ်မၤတံၢ်တံၢ်အီၤ မ့တမုၢ် တၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးအီၤလၢ အထီၣ်ဒါဝဲ တၢ်လၢအဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုၢ်အတၢ်အိၣ်သးလၢအဒီးသဒါလီၤက့ၤအသး မ့တမုၢ် ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်လၢ အဝဲပိာ်ခွါ/ ပိာ်မုၢ် ဘၣ်တၢ်မၤကၢၣ်ကဒါက့ၤအီၤလၢအထီၣ်ဒါ အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုၢ်အတၢ်န့ၢ်နီၤနီၤလၢအပတံၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တမံ သးတမုၢ်လၢ တၢ်မၤတံၢ်တံၢ် မ့တမုၢ် တၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီအီၤတဖၣ် မ့တမုၢ် အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုၢ် အတၢ်န့ၢ်လီၤပုၤယုာ်လၢ တၢ်ယီၤထံ သ့ၣ်ညါတၢ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢ တၢ်မၤတံၢ်တံၢ် မ့တမုၢ် တၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီအီၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကစူးကါဝဲ တၢ်မၤအကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢကဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢန့ၣ်ပုၤလၢ တၢ်ကဘိဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤတၢ်အိၣ်သးအဂီၢ်, မ့တမုၢ် ကဘၣ်ဆဲးရဲၣ်ကျဲၤအီၤဆူညါလီၤလီၤ ဆူ ကိတဖၣ်တၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံ သးတမုၢ်ကမံးတံၢ် (Student Grievance Committee) (ခး(စ) တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢအန့ၢ်လီၤပုၤယုာ်လၢတၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးဒီဖျါ ဖျါစိမိၤ အပုၤမၤတံၢ်ဖိ မ့တမုၢ် ပုၤလၢအအာၣ်လီၤအီၤလီၤတၢ်အသးလၢအထီၣ်ဒါကိတဖၣ်အဂီၢ်) န့ၣ်လီၤ. ခး(စ)တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ပုၤယုာ်စ့ၢ်ကိး ဒီး တၢ်မၤတံၢ်တံၢ် မ့တမုၢ် တၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးဒီဖျါ ကိတဖၣ်တၢ်ထီၣ်ဒါကိတဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်ဆဲးရဲၣ်ကျဲၤအီၤဆူညါလီၤလီၤဆူကီၢ် ဘျီၣ် (Honor Court) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်, တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ် မ့တမုၢ် တၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်လၢကျဲၤသန့ဒ်သိးအံၤန့ၣ် တၢ်တြီဒါဝဲကျဲၤ အီၤလီၤလီၤဆူ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒါးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး ကိတဖၣ်တၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ် သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ကမံးတံၢ် (Student Grievance Committee) မ့တမုၢ် ကီၢ်ဘျီၣ် (Honor Court) တၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ တဖၣ် တၢ်တြီဒါဝဲကျဲၤအီၤလီၤလီၤဆူ ကိတဖၣ်ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤဝဲၤဒါး (Office of the Dean of Students) အအိၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢန့ၣ်ဆၢၣ်အတၢ်ဆိတလဲသးညီၣ်နီၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢ တၢ်မၤတံၢ်တံၢ် မ့တမုၢ် တၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးလၢ တၢ်တြီ အီၤတဖၣ် အယီၤ, တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ဖျါစိမိၤအပုၤတၢ်အကရၢဖိတဖၣ်ခဲလၢာ်လၢ ကဂ့ၢ်ကျဲးစးတၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်လၢကဟံၣ်သ့ၣ် ဟံၣ်ဃး ဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ် ဒီး စံၣ်ညီၣ်တံၢ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ် ညီညီမ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့တမုၢ် ဒီဖျါတၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပၤ တၢ်ဆုၢ်အကျိၤအကျဲ, ဒ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ အကူၢ် ၂ လၢအဖိလၢအသိးန့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အကျိၤ အကျဲအဖိလၢန့ၣ်, တၢ်ပံးန့ၢ်မုၢ်ဒါလၢတၢ်ကယီၤထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတံၢ် တၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်အဂီၢ်, တၢ် ဟ့ၣ်လီၤမုၢ်ဒါအံၤဆူ ဖျါစိမိၤပီညါခိၣ်တဖၣ်, ပုၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်, ဒီး ဖျါစိမိၤဝဲၤကျဲၤပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤတဖၣ်ဒီးပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါအဂီၢ် တဖၣ်လၢတၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အပူၤဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိးတၢ်မၤလီၤလၢအပတံၢ်တဖၣ်လၢဖျါစိမိၤအပူၤ မ့တမုၢ် ယုာ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒါးန့ၣ်လီၤ.

ဝံသးစူးဆဲးကျဲၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒါးလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအဂီၢ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ် အဖိခိၣ်လၢကစူးကါ တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်တၢ်ယုၤထၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁. တၢ်ဆၢကတီၢ်အတက့ၢ်တဖၣ်

က. တၢ်ယုၤထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်

ဖျါစိမိၤဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ် ပုၤကိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအန့ၢ်လီၤပုၤယုာ်လၢ ဖျါစိမိၤဝဲၤကျဲၤ, ပုၤမၤတံၢ်ဖိ မ့တမုၢ် ကိတဖၣ်ပုၤမၤတံၢ်ဖိလၢ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်ဟံၣ်ဒုၣ်ဟံၣ်ကမုၢ်လၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် (၁၈၀) သီအတီၢ်ပုၤလၢ ကဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်တၢ်မၤတံၢ်တံၢ် မ့တမုၢ် တၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီအီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်အါထီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဆိုးထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤလၢ အကူၢ် ၃. က အပူၤဒ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

ခ. တၢ်ယီၤထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်

၁. တၢ်မၤနီၣ်မၤပၤအဂီၢ်ထံး

ပုၤပၤဆုၢ်တၢ် မ့တမုၢ် ပုၤအံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ် လၢအဒီးန့ၢ် ADA ပုၤမၤတံၢ်ဖိအတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤအန့ၢ်မၤတံၢ် တၢ် မ့တမုၢ် တၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီအီၤတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး အဝဲၤဒါးလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် (၅) သီအတီၢ်ပုၤလၢ ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တ်းဒူးအိဉ်ထီဉ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်

ဖှဉ်စိမိပညိဉ်ကွၢ်စိဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပၤတၢ်ဆၢဒီး တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ် ပၤတၢ်ဆၢ တၢ်ဟ်ဖျါန့ဉ် တၢ်ကပတံဟ်ဖျါထီဉ်အီၤဆူ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် (၄၅) သီအတီၢ်ပူၤလၢကဒီးန့ဉ်တၢ်ဆိးထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုၢ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်အၢဉ်လီၤဟ့ဉ်ခွဲးလၢ တၢ်သးထီ ထီဉ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ဉ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီဉ်ဘၣ်ယး တၢ်သးထီထီဉ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်ဒီး ဘၣ်ယး တၢ်ဟ်ဖျါအံၤ တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်အီၤလၢ အကူဉ် ၃. ဂ - ဃ နီၤလၢလၢအသိးန့ဉ်လီၤ.

၃. တၢ်ခိဆၢစံးဆၢကဒါက့ၤတၢ်ဟ်ဖျါဒီး တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ဉ်ညါဆူကရူၢ်ကရၢတဖၣ်

ဖှဉ်စိမိပီညါခိဉ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ, ပုၤန့ဉ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ဝဲကျိၤပုၤပၤလီၢ်ဆ့ဉ်နီၤတအိဉ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်အါန့ဉ် (၅) သီလၢကတီၢ်လီၢ် မ့တမ့ၢ် သမၢကွံာ်တၢ်အုဉ်သးတဖၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါအီၤလၢတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပၤ တၢ်ဆၢအတၢ် ဟ်ဖျါအပူၤ, လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးအီၤလၢ ကရူၢ်ကရၢတဖၣ် အတၢ်ယုပတံသကွံာ်ပညး ထီဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တဖၣ် လၢကနီၤလီၤပုၤယုာ်ဝဲတဖၣ်ဘၣ်န့ဉ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၣ်လၢကဒူးသ့ဉ်ညါကရူၢ်ကရၢတဖၣ်, လၢတၢ်ကသးထီထီဉ်တၢ်ဟ့ဉ်ဖျါခွဲး ခိဖျိ တၢ်သိဉ်တၢ်သီ, လၢအမ့ၢ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပၤတၢ်ဆၢအစၢထွးထီဉ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ဉ်လီၤဖံးမၤတၢ်လၢ ကယုာ်လီၤ ဘျါဘၣ် တၢ်ဆိးထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ် (၁၀) သီအတီၢ်ပူၤဝဲဒၣ်လၢအလီၢ်ခံ ဝဲ တၢ်ဟ့ဉ်လီၤတၢ်ကွၢ် ကဒါက့ၤ တၢ်ပၤတၢ်ဆၢအတၢ်ဟ်ဖျါလၢခံကတၢ်အခါန့ဉ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီဉ်ဘၣ်ယး တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ဉ်ညါအံၤ တၢ်ဟ်ဖျါအီၤလၢ အကူဉ် ၃ - ဃ နီၤလၢလၢအသိးန့ဉ်လီၤ.

၂. ပုၤပၤဆၢတၢ်အမူအဒါတဖၣ်

ဖှဉ်စိမိပုၤပၤဆၢတၢ်တဖၣ်ဒီး တၢ်မၤမူဒါခိဉ်တဖၣ်အိဉ်ဒီးမူဒါလီၤဆီဆီလၢ ကဒူးကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်တၢ်မၤအကျိၤ အကျဲ သ့ဉ်တဖၣ်အံၤဒီး တၢ်လိဉ်ဘၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်ဒီး တၢ်ခိဆၢစံးဆၢတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်လၢအကြးအဘၣ် တဖၣ် န့ဉ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်ဖိမ့ၢ်အိဉ်လၢ တၢ်ပၤတၢ်ဆၢအပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်အလၢအပူၤန့ဉ် အိဉ်ဒီး တၢ်သ့ဉ်ညါန့ဉ်ပၢ်လၢကဒူးအိဉ်ထီဉ်တၢ်အယိ ဘၣ်သ့ဉ်သ့ဉ်ကဒူးကဲထီဉ် တၢ်မၤအန့မၤတံာ်တံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝဲာ် ထံနီၤဖးလၢ တၢ်တြီယာ်အီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဒီးန့ဉ်တၢ်ဆိးထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုၢ်လၢ တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်အီၤတဖၣ်လၢ တၢ် မၤအန့မၤတံာ်တံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝဲာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီယာ်အီၤတဖၣ် ခိဖျိဖှဉ်စိမိက့ၢ်ဖိ, အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုာ် ကဘၣ်ရဲဉ် ကျဲဖံးမၤဝဲတဆီဘၣ်တဆီ လၢကဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤချ့သဒီးဒီးအကြးအဘၣ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤက့ၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိအဂၤတဂၤလၢလၢ လၢအဟ်သ့ဉ်ဟ်သးဒီးတၢ်သကဲာ်ပဝးလၢ ဘၣ်သ့ဉ်သ့ဉ်ကဒူးကဲထီဉ် တၢ်မၤတံာ်တံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝဲာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီယာ် အီၤတဖၣ်န့ဉ် တၢ်ဟ့ဉ်သဆၣ်ထီဉ်အီၤသပုၤပုၤလၢ ကဆဲးကျါဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲ သိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၣ်လၢန့ဉ်လီၤ.

ပုၤပၤဆၢတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤမူဒါခိဉ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ဉ်ဒူးသ့ဉ်ညါ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၣ်လၢ, ဒီးပုၤလၢ အပုၤယုာ်မၤသကိးဒီးဝဲဒၣ်လၢန့ဉ်, ပုၤကညိဂံၢ်ဘါအဝဲဒၣ်လၢ, မ့တမ့ၢ် ဖှဉ်စိမိဝဲဒၣ်လၢအဂုၤအဂၤလၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ တဖၣ်လၢအချ့ နီၤသိးကဒီးန့ဉ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးလၢ တၢ်ယိထံသ့ဉ်ညါ, တၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့, တၢ်နီၤလီၤမၤဘၣ် လီၢ် ဖိးမံတၢ်လၢပုၤခံခိယာ်ဘးအဘၣ်စၢၤ, တၢ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါ, ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ဉ်ဂီၤလၢတၢ်သိဉ်တၢ်သီ တကပၤ အဂီၢ်, နီၤအလီၢ်အိဉ်ဝဲအသိးန့ဉ်လီၤ.

ပုၤပၤဆၢတၢ်မ့ၢ်ဟ်သ့ဉ်ဟ်သးဝဲဘၣ်ယး တၢ်မၤတံာ်တံာ်မၤအန့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝဲာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီယာ်အီၤဒီး ပုၤက့ၢ်ဖိဂၤ ဆူ ပုၤဖိအဂၤတဂၤအအိဉ်န့ဉ်, အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုာ် ကဘၣ်ရဲဉ်ကျဲဖံးမၤဝဲလၢကဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအချ့ဒီး အကြးဝဲ ဘၣ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. ပုၤပၤဆၢတၢ်ကဘၣ်တၢ်ပိာ်သကိးဒီး ဖှဉ်စိမိပီညါခိဉ်ဝဲဒၣ်လၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ ADA ဝဲဒၣ်လၢ ကမၤန့ၢ်တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးဘၣ်ယး တၢ်ယိထံသ့ဉ်ညါ, တၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့, တၢ်နီၤလီၤမၤဘၣ် လီၢ် ဖိးမံတၢ် လၢပုၤခံခိယာ်ဘးအဘၣ်စၢၤ, တၢ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါ ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ကျဲလီၤကျဲဘၣ်တၢ်အဂီၢ်, နီၤအလီၢ်အိဉ်ဝဲ အသိးန့ဉ်လီၤ.

လူအကြားအဘဉ်, ယုတ်ဒီးတံဟုတ်တံမာလိဆူအဝဲပိတ်ခွါ/ ပိတ်မုတ်လူအဝဲအိတ်ဒီးမူဒါတဖၣ်လူ ကယိထံ သုတ်ညါတံဆိုးထီၣ်တံသုတ်တမံသးတမုတ်တဖၣ်တဘျီယိဖဲကျဲသနူအ ဖိလတ်အံၤဒီး တံဖံးတံမာအကျါအကျဲ တဖၣ် လူတံဟ်ဖျါထီၣ်အီၤလူ အကူၣ် ၃ - ဂ အပူၤ, နီလူလတ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တံခွဲးတံယတ်တံထံသိးတုၤ သိး/ADA ဝဲၤဒေးကဒုးသုတ် ညါဖှၣ်စိမိပိညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တံ မုတမုာ် ဖှၣ်စိမိ ဝဲၤကျါပုၤပၤလီၤဆုတ်နီၤလူအ ကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတံမာမူဒါခိၣ်မုာ်ပုၤတဂၤလူတံဆိုးထီၣ်အီၤလူတံသုတ်တမံသးမုာ် ဒီဖျါ တံမာတံတံတံ မုတမုာ် တံဟ်ထံ နီၤဖး လူတံတြီအီၤတဖၣ်န့ၣ်, ညါနီၤအဝဲအိတ်ဒီးမူဒါလူ ကရဲၣ်ကျဲဖံးမာတံကွါကဒါကွါတံပတံဆုာ်အဂီၢ် အခါ, ဘဉ်သုတ်သုတ် ပုၤအဂၤ(တဖၣ်) တံကဟုတ်လီၤအီၤမူဒါ ဒီးသနူထီၣ်အသးလူ တံဆိုးထီၣ်တံသုတ် တမံသးတမုတ် အတံအိတ်သးအန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တံခွဲးတံယတ်တံထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒေးစုာ်ကီး ကရဲၣ် ကျဲၤဒုးအိတ်ထီၣ် တံယိထံသုတ်ညါန့ၣ်လီၤ. အရူဒိၣ်မးလူ, ဖဲပုၤကွီဖိတ်ဖျါဝဲတံအိတ်သးတဖၣ်လူ ဖှၣ်စိမိ ဝဲၤကျါကွီသရဲၣ်ကရၢဖိ လူ အဝဲပိတ်ခွါ/ပိတ်မုတ်အတံမာလိဝဲကျါ မုတမုာ် တံသိၣ်လိဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ လူမုတမုာ် မာကမုာ်ကျဲသနူအံၤ န့ၣ်, တံခွဲးတံယတ်တံထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒေးကဟုတ်လီၤမူဒါဆူ ပုၤလူဖှၣ်စိမိဝဲကျါ မုတမုာ် တံသိၣ် လိဟီၣ်ကဝီၤအချာတဂၤ, ကရဲၣ်ကျဲဖံးမာတံကွါကဒါကွါ တံပတံဆုာ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တံကွါကဒါကွါတံပတံဆုာ် လူတံဆိကမိၣ်လူတကြားဝဲဘဉ်ဝဲ

တံကွါကဒါကွါတံပတံဆုာ်အံၤတံမုာ်ဆိကမိၣ်လူတကြားဝဲဘဉ်ဝဲလူကျဲသနူအံၤအဖိလတ်န့ၣ်, တံခွဲးတံယတ် တံထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒေးကထံၣ်လိာ်အိတ်သကီးဒီး ပုၤလူအဆိုးထီၣ်တံသုတ်တမံသး တမုတ်တဖၣ် လူ ကရဲၣ်ပုးတံဂုာ်ဒီး တၢၢ်ပိတ်သကီးတံယုထာကျဲအဂၤလူ အတံဟ်ဖျါထီၣ် အဝဲပိတ်ခွါ/ပိတ်မုတ်အတံဂုာ်ကီ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

၈. တံယိထံသုတ်ညါတံဆိုးထီၣ်တံသုတ်တမံသးတမုတ်တဖၣ်

ပုၤလူကွါကဒါကွါတံပတံဆုာ်အံၤ မုာ်လံာ်ဝဲဒၣ်လူ တံကယိထံသုတ်ညါဒီးပတံဟ်ဖျါထီၣ်တံကွါကဒါကွါ တံပတံဆုာ်အတံဟ်ဖျါန့ၣ်သုတ် တဘျီယိဆူ ဖှၣ်စိမိပိညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တံ, မုတမုာ်, ဖှၣ်စိမိဝဲကျါအပုၤပၤလီၤ ဆုတ်နီၤလူအကြားအဘဉ်, ဒီးဆူ တံခွဲးတံယတ်တံထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒေးလူတံဆာကတီၢ် ၄၅ သီအတီၢ် ပုၤ လူတံကတုာ်လိာ်ဒီးန့ၣ် တံဆိုးထီၣ်တံသုတ်တမံသးတမုတ်တဖၣ်, မုတမုာ်ဘဉ်လူ တံဟုတ်ပျဲခွဲးလူ တံကသုး ထီထီၣ်တံဆာကတီၢ်ဘဉ်အယိန့ၣ်လီၤ. တံထံၣ်လိာ်အိတ်သကီးကဲထီၣ်မုာ်တသ့လူတံဟ်ပနီၣ်တံဆာကတီၢ်အံၤ အပူၤဘဉ်န့ၣ်, ပုၤလူအကွါကဒါကွါတံပတံဆုာ်အံၤ ကဟုတ်ကူၣ်ဟုတ်ဖး ဖှၣ်စိမိပိညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တံ မုတမုာ် ဖှၣ်စိမိဝဲကျါအပုၤပၤလီၤဆုတ်နီၤဒီး တံခွဲးတံယတ်တံထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒေး, လူတံလိာ်ဘဉ်အါထီၣ် တံဆာကတီၢ်ဒီး တံယုထီၣ်တံဆိတလဲမုာ်နံၤမုာ်သီန့ၣ်လီၤ. တံခွဲးတံယတ်တံထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒေး ကကွါ ကဒါကွါတံယုထီၣ်တံဆိတလဲမုာ်နံၤမုာ်သီတဖၣ်ဒီးကဆာတံဝဲလူ မုာ်တံကြားသုးထီထီၣ် တံဆာကတီၢ်စုာ်ကီး ဧါန့ၣ်လီၤ. တံမုာ်အုၣ်ကီၤပျဲခွဲးလူတံကသုးထီထီၣ်တံဆာကတီၢ်န့ၣ်, တံခွဲးတံယတ်တံထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒေးကကွဲးဆုာ်လီၤလိာ်ဘိးဘဉ်သုတ်ညါဘဉ်ပး တံဆိတလဲမုာ်နံၤမုာ်သီလူကရူၢ်ကရၢတဖၣ်အအိတ်န့ၣ်လီၤ.

၁. ပုၤ(တဖၣ်) လူတံဆိုးထီၣ်တံသုတ်တမံသးတမုတ်လူ တံမာတံတံတံ မုတမုာ် တံဟ်ထံနီၤဖးလူတံတြီအီၤ တဖၣ်န့ၣ်, တံကဘဉ်ဟုတ်ဒုးသုတ်ညါတံဂုာ်လူတံဆိုးထီၣ်အီၤ, ဟုတ်ကူၣ်ဟုတ်ဖးတံလိာ်ဘဉ်လူ တံဟ်န့ၣ်သုတ် တံဂုာ်တံကျါဒီးတံဝဲနံၤပာ်ကွါတံလူ ကပၤလူၣ်ပၤလူၣ်လူတံသကဲၣ်ပဝးတမံမံလူ အကဒုးကဲထီၣ် တံ မာကဲၣ်ကဒါကွါတံသ့လူကျဲတဘိဘိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၂. ပုၤလူအဆိုးထီၣ်တံသုတ်တမံသးတမုတ်ဒီးပုၤလူအဘဉ်တံဆိုးထီၣ်အီၤလူတံသုတ်တမံသးတမုတ် ဒီဖျါ တံမာတံတံ တံမာအန့ၣ် မုတမုာ် တံဟ်ထံနီၤဖးခံၤလူၢ်န့ၣ်, တံကဟုတ်လီၤအီၤဒီးကျဲသနူကွဲးဒီးအံၤ, ဒီးတံဖံးတံမာအကျါ အကျဲလူအဘဉ်ထွဲလိာ်သးအသးတဖၣ်ဒီး တံကဟုတ်စုာ်ကီးအီၤလူ တံဝဲနံၤပာ်ဘဉ်ပး တံကွါကဒါကွါ တံ ပတံဆုာ်အတံဖံးတံမာအကျါအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ပုလဲအဆိုးထိပ်တံသုတ်တမံသးတမုာ်ဒီးပုလဲအဘၣ်တံဆိုးထိပ်အီၤလၢတံသုတ်တမံသးတမုာ် ဒီဖျါ တံမၤတံာ်တံာ်မၤအူန့ မ့တမုာ် တံာ်ပဲာ်ထံနီၤဖးခံဂၤလၢာ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဟ့ၣ်လီၤတံာ်ဂ့ၢ်တံာ်ကျိၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတံာ်ဆိုးထိပ်တံသုတ်တမံသးတမုာ်, ယုာ်ဒီးပုၤအုၣ်သးတဂၤလၢာ်လၢအမံၤအသၣ်တဖၣ် ဆူပုၤလၢအကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်ပတံာ်ဆုၤ(တဖၣ်) မ့တမုာ် တံာ်ခွဲးတံာ်ယာ်တံာ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒး: အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. လၢတံာ်မၤတံာ်ဆၢတံာ်အပူၤ, မ့ၢ်တံာ်ဟံၣ်ဖျါထိပ်တံသကံာ်ပဝးလၢအမၤကမၣ်ကျဲၤသန့အံၤမၤဒီးမ့ၢ်တံာ်မနုၤ လဲၣ်, ဒီးမ့ၢ်အိၣ်တမံၤမံၤန့ၣ်, တံာ်ကြားဘၣ်တံာ်ပံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီအီၤ, ဒီးပုၤလၢကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်ပတံာ်ဆုၤတဖၣ် ကဘၣ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်တံာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါခဲလၢာ်ခဲဆ့, ယုာ်ဒီးတံာ်ဟံၣ်ဖျါထိပ်တံသကံာ်ပဝးလၢအမၤကမၣ် အတံာ်အိၣ်သးအန့ဆၢၣ်ဒီးတံာ်ဂ့ၢ်လၢအအိၣ်တဖၣ်, ဒီးသမံၤသမိးဆၢတံာ်လၢ မ့ၢ်တံာ်အုၣ်သးအရူဒိၣ်မနုၤ လၢအဒုးအိၣ်ဖျါထိပ်ဝဲဒၣ် တံာ်မၤကမၣ်ကျဲၤသန့အံၤမၤလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဃ. တံာ်ဟံၣ်ဖျါဒီး တံာ်ထၢဖိၣ်တံာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ

၁. ဖဲတံာ်ကျိၤတံာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်ပတံာ်ဆုၤ, ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်(တဖၣ်) ကကတံာ်ကတီၤတံာ်ကွဲး တံာ်ဟံၣ်ဖျါ (တံာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်ပတံာ်ဆုၤအတံာ်ဟံၣ်ဖျါ) လၢအပၣ်ယုာ်ဒီး, တံာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ တံာ်ဒီသဒါ တံာ်ဟံၣ်ခူသ့ၣ် တံာ်ဂ့ၢ်တံာ်ကျိၤတဖၣ် လၢတံာ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢဟံၣ်ဖိယိဖိတံာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တံာ်ခွဲးတံာ်ယာ်တဖၣ်ဒီး နီၣ်ကစၢ်တံာ်ဂ့ၢ် တံာ်ကျိၤတံာ်သိၣ်တံာ်သိတဖၣ်ဒီး ကီၢ်စဲၣ်ပုၤနီၣ်တဂၤတံာ်သိၣ်တံာ်သိတဖၣ် - လၢတံာ်ယုၤသ့ၣ်ညါတံာ်ဂ့ၢ်တံာ်ကျိၤတဖၣ်, ပုၤအုၣ်အသးတံာ်ဟံၣ်ဖျါဖျါကီၢ်တဖၣ်, တံာ်မၤတံာ်ဆၢတံာ်လၢမ့ၢ်တံာ်မၤကမၣ်ကျဲၤသန့အံၤစ့ၢ်ကိးမၤ, ဒီးတံာ်ယုာ်လီၤ စံၣ်ညီၣ်ဆၢတံာ်တံာ်ဆိုးထိပ်တံသုတ်တမံသးတမုာ်တဖၣ်, ယုာ်ဒီးတံာ်ဘၣ်တံာ်ပံးဂ့ၢ်ဝီမၤလီၤမၤဘၣ်က့ၤတံာ်လၢ တံာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအီၤတဖၣ်ဒီးတံာ်ရဲၣ်ကျဲၤဖံးမၤတံာ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

၂. တံာ်တူၢ်လိာ်ဒီးန့ၢ် တံာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်ပတံာ်ဆုၤတံာ်ဟံၣ်ဖျါအဖိခိၣ်, ဖျါစိမိၤပီညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တံာ်, မ့တမုာ် ဖျါစိမိၤ ဝဲၤကျိၤပုၤပၤလီၤဆ့ၣ်နီၤတဖၣ် အတံာ်ဆၢကတီၢ်တအိၣ်အါန့ၢ်ဒီး (၅) သီလၢ ကတူၢ်လိာ် မ့တမုာ် သမၤကွၢ်တံာ်ဟ့ၣ် ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်လၢအပၣ်ယုာ်လၢတံာ်ဟံၣ်ဖျါအပူၤ, တံာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢအဘၣ်ဃးဒီးတံာ်ပတံာ်သကွၢ်ကညး ထိပ်တံာ်ခွဲးတံာ်ယာ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

၃. တံာ်ခွဲးတံာ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒးကဒုးသ့ၣ်ညါကရူၢ်ကရၢတဖၣ်, ဘၣ်ဃးဒီး တံာ်အတက့ၢ်လၢ တံာ်ဟံၣ် ပနီၣ်အီၤလၢတံာ်သိၣ်တံာ်သိဟံၣ်ဖျါဝဲတဖၣ်, လၢမ့ၢ်တံာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်အစၢထွဲးထိပ်တဖၣ်ဒီး တံာ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါလၢ တံာ်ယုာ်လီၤစံၣ်ညီၣ်ဆၢတံာ် တံာ်ဆိုးထိပ်တံသုတ်တမံသးတမုာ်လၢတံာ်ဆၢကတီၢ် ၁၀ သီအတီၢ်ပူၤ ဖဲတံာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တံာ်ပတံာ်ဆုၤအတံာ်ဟံၣ်ဖျါလၢခံကတံာ်ဝဲၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ. တံာ်ခွဲးတံာ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒးကဘိးဘၣ်သ့ၣ် ညါ ပုၤလၢအဆိုးထိပ်တံာ်ဒီး တံာ်မၤလီၤဘၣ်တံာ်ပံးဂ့ၢ်ဝီလၢတံာ်ရဲၣ်ကျဲၤဖံးမၤအီၤတဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တံာ်ဟံၣ်ဖျါ ထိပ် တံာ် ဟူးတံာ်ဂဲၤကသုလီၤတံာ်ဆဲး, ဖဲတံာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤတဂၤအတံာ်ဂ့ၢ်တံာ်ကျိၤခူသ့ၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တံာ်ဂ့ၢ်တံာ်ကျိၤ လၢ တံာ်ထၢ နၢ်အါထိပ်အီၤလၢ အဘၣ်ထွဲးဒီးမ့ၢ်တံာ်ဟံၣ်ဖျါထိပ်တံမနုၤသ့ဒီးတံာ်မနုၤတဖၣ်တသ့ ဆူကရူၢ်ကရၢတဖၣ် လၢအအိၣ်လၢ ဖျါစိမိၤကီၢ်ကးကရၢဝဲၤဒး (Office of University Counsel) အအိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ဖျါစိမိၤစ့ၢ်ကိးကဟံၣ်ကီၤယာ်ဝဲ တံာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအကြားအဘၣ်လၢအမ့ၢ် ဖျါစိမိၤဝဲၤကျိၤအပူၤမၤတံာ်ဖိအနီၢ်ကစၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤခူသ့ၣ် တဖၣ်ဒီးလၢကွဲးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလံာ်တြံၣ်လၢအကြားအဘၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

င. တံာ်ပံးဂ့ၢ်ဝီဒီးတံာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်အစၢအသိး

၁. တံာ်မ့ၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတံာ်ပတံာ်ဆုၤအစၢထွဲးထိပ်တဖၣ်လၢတံာ်ယုၤထံၣ်ညါအပူၤ, လၢအဒုးအိၣ်မ့တမုာ် ရၢလီၤ တံာ်ဆိုး ထိပ်တံသုတ်တမံသးတမုာ်လၢ တံာ်မၤကမၣ်ကျဲၤသန့အံၤ, တံာ်ကဘၣ်မၤလီၤမၤဘၣ်ပံးဂ့ၢ်ဝီအီၤလၢ အကြားအဘၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတံာ်ဆၢတံာ်လၢ မ့ၢ်တံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤမနုၤတမံၤလၢအကြားအဘၣ်ခါလဲၣ်အပူၤန့ၣ်, ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါက့ၤ တံာ်ပတံာ်ဆုၤအံၤကြားတၢ်ပီၣ်တၢ်ပီၣ်သကိးဒီး တံာ်ခွဲးတံာ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး/ ADA ဝဲၤဒးဒီး ပုၤကညီၣ်ဂံၢ်ဘါ ဝဲၤဒး, ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့စဲၣ်နီၤအဝဲၤဒး (Academic Personnel Office), မ့တမုာ် ဖျါစိမိၤပီညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တံာ်, မ့တမုာ် ဖျါစိမိၤဝဲၤကျိၤအပူၤပၤလီၤဆ့ၣ်နီၤလၢအကြား အဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တစ်မလီမလဘဉ်ဟံးဂုာဝီလာ တာ်ကဟ်ဖျါထီၣ် ကရူာ်ကရါလာအဘဉ်တံးဆိုးထီၣ်အီၤတဖၣ် ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကပၣ် ယုာ်ဒီး တဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဘဉ်ပး တာ်သကဲာ်ပဝးတာ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး, လံာ်ဟ့ၣ်ပလီၤတဖၣ်, မ့တမ့ာ် တာ်ဟံးဂုာ်ဝီ အဂုၤအဂါလာအကြါးအဘဉ်တဖၣ်တုၤလာ တာ်ဟ်ပတုာ်ကွံာ်လာတာ်ဖံးတာ်မၤအပူၤတစီၤတလီၤ မ့တမ့ာ် တာ်ထူးထီၣ် ကွံာ်အီၤလာတာ်မၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလာအကွံာ်ကဒါက့ၤတာ်ပတုာ်ဆုၤစ့ၤကိး ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကထီၣ်ဒူးတာ်လာကတိစၢၤ မၤစၢၤပုၤလာအဆိုးထီၣ်တာ်, ပၣ်ယုာ်ဒီး တာ်တအိၣ်ဒီးတာ်ဟ်ပနီၣ်လာ တာ်ဟ့ၣ် ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်လာတာ်ကွံာ်ကဒါ က့ၤ ဖျၢၣ်စီမိၤ အပုၤဘဉ်မုာ်ဘဉ်ဒါတာ်ဆာတ်လာတာ်သမာ်ကွံာ်အီၤတမံၤလံာ်လာ ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်မ့ာ်တာ်မၤကမၣ် ကျဲသန့အံၤအစၢၤထူးထီၣ် မ့တမ့ာ် တာ်ကဒူးသ့ၣ်ညါ ပုၤလာအဆိုးထီၣ် တာ်လာဖျၢၣ်စီမိၤတာ်ကစီၣ်ဂံၢ်ထံးတဖၣ်, နီ အမ့ာ် တာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးတာ်ကျဲၤလီၤကျဲၤဘဉ်မၤမုာ်ထီၣ်က့ၤ တာ်ဖံးတာ်မၤတဖၣ် (Wellness Services), လာ ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကထီၣ်တာ်မၤစၢၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တာ်မ့ာ်ကွံာ်ကဒါက့ၤတာ်ပတုာ်ဆုၤအစၢၤထူးထီၣ်တဖၣ်လာတာ်ယုာ်သ့ၣ်ညါအပူၤလာအဆိုးထီၣ် မ့တမ့ာ် တာ်ရၤလီၤ တာ်ဆိုးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ်လာတမၤကမၣ်ကျဲသန့အံၤန့ၣ်, တာ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကရူာ်ကရါတဖၣ် ခဲလၢာ်လာတာ်ကယုာ်သ့ၣ်ညါတာ်ဒီး တာ်ဂုာ်အံၤအဂံၢ်ထံးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. တာ်ပတံၤသကွံာ်ကညးထီၣ်တာ်ကွံာ်ကဒါက့ၤတာ်ပတုာ်ဆုၤ

က. တာ်ဂုာ်တာ်ကျဲၤဒီး တာ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတာ်စံၣ်ညီၣ်တံာ်လာအဖိးသဲစး

တာ်ဂုာ်တာ်ကျဲၤဒီးတာ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတာ်စံၣ်ညီၣ်တံာ်လာအဖိးသဲစးဘဉ်ပး ကွီဖိအတာ်ဆိုးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ် လာတာ်မၤန့ၣ်အီၤသ့ၣ်လၢ ကွီဖိကရၢခိၣ်အဝဲၤဒါး (Office of the Dean of Students) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ. တာ်ဆၢကတီၢ်အတကွီၣ်လာတာ်ယုာ်သ့ၣ်ညါတာ်ပတံၤသကွံာ်ကညးထီၣ်တာ်

ပုၤကွီဖိ အတာ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်လာ ၃၀ သီအတီၢ်ပူၤ စးထီၣ်ဖဲတာ်ဘိးဘဉ်ရၤလီၤဘဉ်ပး တာ်ယုာ်သ့ၣ်ညါ တာ်ကွံာ်ကဒါက့ၤတာ်ပတုာ်ဆုၤ လာတာ်ကဟ်ဖျါထီၣ် တာ်ပတံၤသကွံာ်ကညးလာ မ့ာ် အဝဲပိာ်ချီ/ပိာ်မုာ်တူၢ် ဘဉ်လာ တာ်ကွံာ်ကဒါက့ၤတာ်ပတုာ်ဆုၤအံၤတတုၤထီၣ်ဘးလာ တာ်ကထူးထီၣ် တာ်အစၢၤလာအကြါးအ ဘဉ် ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ. တာ်ပတံၤသကွံာ်ကညးထီၣ်ဆူ ကွီဖိတာ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ်ကမံးတံာ် (Student Grievance Committee)

ကွီဖိလာအဆိုးထီၣ်တာ်ဂုာ်လာ တာ်ယုာ်လီၤစံၣ်ညီၣ်ဆာတ်အီၤတသ့ ဒီဖျိတာ်ကွံာ်ကဒါက့ၤတာ်ပတုာ်ဆုၤတာ်ဖံးတာ်မၤ အကျိၤအကျဲတဖၣ်န့ၣ် ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်တာ်ကရဲၣ်ကျဲၤဆဲးမၤအီၤဆူညါဆူ ကွီဖိတာ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ် ကမံးတံာ် (Student Grievance Committee) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွီဖိမ့ာ်ယုာ်ထာ်လာကဆဲးရဲၣ်ကျဲၤတီၣ်ထီၣ်တာ်ဂုာ်ဆူညါဆူ ကွီဖိတာ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ်ကမံးတံာ် (Student Grievance Committee) န့ၣ်, တာ်ကဟ်ဖျါထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ်လာအဘဉ်ထွဲတဖၣ်ဆူ ကမံးတံာ် လာအဒူးအိၣ်ထီၣ်တာ်ဖံးတာ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်, ဒီးကမံးတံာ်ကဆဲးရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲဆူညါလာ တာ်ဒူးအိၣ်ထီၣ် တာ်ဖံးတာ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်အံၤအဖိလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

တဘျားစ C

တဖ်းတဖ်းမအကျိအကျိတဖ်းလ၊ တဖ်းပဖ်းဖ်းတဖ်းခိဆာစံးဆာတဖ်းဂ်ကိတဖ်းဆူ EPA ဖ်းစိမိဝဲကျိကျိသရ်တဖ်း နီး ပုမာ တဖ်းလတမုဖ်းဖ်းစိမိဝဲကျိပုမာတဖ်းဖ်းတဖ်း တဖ်းပဖ်းဖ်းထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းလ၊ဘုးစီးတဖ်းမတဖ်းတဖ်း နီး/မုတမု တဖ်း ပ်းထံနီဖးတဖ်းလ၊တဖ်းတြိအိတဖ်း

EPA ပုမာတဖ်းဖ်းတကလ်လ်အတူဘုးလ၊ အဝဲပိခွါ/ပိမုဂ် ဘုးတဖ်းမတဖ်းတဖ်းအိ၊ မုတမု တဖ်းပ်းထံနီဖးအိလ၊ အထိဒါ ဝဲ တဖ်းလ၊အနီးသန့ထိဒ်အသးလ၊ အဝဲပိခွါ/ပိမုဂ်အတဖ်းအိဒ်သးလ၊အနီးသးလ၊က့အသး မုတမု ပုမာလ၊အတူ ဘုးလ၊ အဝဲ ပိခွါ/ ပိမုဂ် ဘုးတဖ်းမကဂ်ကဒါက့အိလ၊အထိဒါ အဝဲပိခွါ/ပိမုဂ်အတဖ်းနီနီလ၊အပတံပဖ်းထိတဖ်း သုဂ်တမံ သး တမုဖ်းလ၊ တဖ်းမတဖ်းတဖ်း မုတမု တဖ်းပ်းထံနီဖးလ၊တဖ်းတြိအိတဖ်း မုတမု အဝဲပိခွါ/ပိမုဂ် အတဖ်းလီပဂ်ယုဂ်လ၊ တဖ်းယိ ထံသုဂ်ညါတဖ်းလ၊ တဖ်းပဖ်းဖ်းထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းလ၊ တဖ်းမတဖ်းတဖ်း မုတမု တဖ်းပ်းထံနီဖးလ၊တဖ်းတြိအိတဖ်းန့ ဘုးသုဂ် သုဂ်ကစူးကါဝဲ တဖ်းမအကျိအကျိသုဂ်တဖ်းအံလ၊ကဟ်ဖ်းထိတဖ်း တဖ်းဆိုးထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းလ၊န့ ပုမာလ၊ တဖ်းကဘျိဘုး မ၊ဂုထိတဖ်းက့အိဒ်သးအဂီန့လီ။

တဖ်းသံကွါတဖ်း၊ တဖ်းကိတဖ်းခဲတဖ်း မုတမု တဖ်းဆိုးထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းလ၊ကျိသန့ဒ်သိးအံန့ တဖ်းတြိအိကျိ အိ လီလီဆူ တဖ်းခွဲးတဖ်းယံထံသိးတုးသိး/ADA ဝဲဒါန့လီ။ တဖ်းသံကွါတဖ်းလ၊အဘုးစီး ဖ်းစိမိဝဲကျိကျိသရ် တဖ်း အတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းကမံးတံ (Faculty Grievance Committee) န့တဖ်းတြိအိထိတဖ်းအိလီလီဆူ ဖ်းစိမိ ဝဲကျိ ပုမာတဖ်းဖ်းတမုဖ်းအတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းကမံးတံအပုမာလီဆုဂ်နီန့လီ။ တဖ်းသံကွါတဖ်းလ၊အဘုးစီး EPA အပုမာတဖ်းဖ်း လ၊တမုဖ်းဖ်းစိမိဝဲကျိပုမာတဖ်းဖ်းအတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းကမံးတံ (EPA Non-Faculty Grievance Committee) န့တဖ်း တြိအိထိတဖ်းအိလီလီဆူ EPA ပုမာလ၊အဘုးစီးလ၊တမုဖ်းဖ်းစိမိဝဲကျိပုမာတဖ်းဖ်းတဖ်း ပုမာဘုးမုဘုးဒါဝဲဒါတဖ်း (Office of Human Resources EPA Non-Faculty Personnel Office) အအိန့လီ။

မုလ၊န့ဆာအတဖ်းဆိတလဲသးညီန့လ၊ တဖ်းပဖ်းဖ်းထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းလ၊ တဖ်းမတဖ်း မုတမု တဖ်းပ်းထံနီဖးလ၊တဖ်းတြိ အိတဖ်းအယိ၊ တဖ်းဟုဂ်သဆုဂ်ထိတဖ်းဖ်းစိမိဝဲကျိပုမာတဖ်းဖ်းအကရ၊ဖ်းတဖ်းခဲလ်လ၊ ကဂ်ကျိစးတဖ်းအဂုမာတဖ်းလ၊ကဟ်သုဂ် ဟ်သးစီးအဝဲသုဂ်အတဖ်းပဖ်းထိတဖ်းဂ်ကိတဖ်း နီး ယုဂ်လီစံညီတဖ်းန့အဝဲသုဂ်ညီညီမုဂ်၊ မုတမု ဒီဖ်းတဖ်းကဒါက့ တဖ်းပတဖ်းဆုတဖ်းဖ်းတဖ်းမအကျိအကျိန့လီ။ ဝဲတဖ်းကဒါက့တဖ်းပတဖ်းဆုအကျိအကျိအဖိလ်န့၊ တဖ်းပံးန့မုဒါလ၊ တဖ်းယိထံသုဂ်ညါတဖ်းစီးတဖ်းယုဂ်လီတဖ်းစံညီဆာတဖ်း တဖ်းဆိုးထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းအဂီ၊ တဖ်းဟုဂ်လီမုဒါဆုဖ်းစိမိ ဝဲညါခိဂ်တဖ်း၊ ပုမာန့တဖ်းတဖ်း၊ နီး ဖ်းစိမိဝဲကျိပုမာလ၊အဘုးစီးပုမာဘုးမုဘုးဒါအဂုမာတဖ်းလ၊တဖ်းပတဖ်းဆုအ ပုမာနီး တဖ်းအံးထွဲကွါထွဲတဖ်းဖ်းတဖ်းမလီလ၊အပတံတဖ်းလ၊ဖ်းစိမိဝဲကျိပုမာ မုတမု ယုဂ်စီးတဖ်းခွဲးတဖ်းယံထံသိးတုးသိး/ADA ဝဲဒါန့လီ။

ဝံသးစူးဆးကျိးဘုး တဖ်းခွဲးတဖ်းယံထံသိးတုးသိး/ADA ဝဲဒါန့
ဒ်သိးတဖ်းဟုဂ်ကုဂ်ဟုဂ်ဖးစီးတဖ်းကစိဂ်တဖ်းန့ကျိတဖ်းအဖိခိ လ၊ကစူးကါတဖ်းကဒါက့တဖ်းပတဖ်းဆုတဖ်းအဂီန့တက့။

၁. တဖ်းဆာကတိအတဂီဂ်တဖ်း

က. တဖ်းယုထံသုဂ်ညါတဖ်းဆိုးထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းတဖ်း

၁. ဖ်းစိမိဟုဂ်သဆုဂ်ထိတဖ်း ဖ်းစိမိဝဲကျိကျိသရ် မုတမု EPA ပုမာတဖ်းဖ်းလ၊တမုဖ်း ဖ်းစိမိဝဲကျိပုမာတဖ်းဖ်း လ၊ အအိဒ်စီးတဖ်းကိတဖ်းလ၊ ကဟ်ဖ်းထိတဖ်းဆိုးထိတဖ်းပဖ်းဒ်ပဟ်ကမုဂ်လ၊ တဖ်းဆာကတိ (၁၈၀) သီအတိ ပုမာလ၊ ကဟ်ဖ်း ထိတဖ်းမတဖ်းတဖ်း မုတမု တဖ်းပ်းထံနီဖးလ၊တဖ်းတြိအိန့လီ။ လ၊တဖ်းကမ၊န့အါထိတဖ်း ဘုး ယး တဖ်းဆိုးထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းတဖ်းအဂီန့၊ ဘုးတဖ်းပဖ်းထိတဖ်းအိလ၊ အကုဂ် ၃. က အပုမာလ်အိ အ သိးန့လီ။

၂. ဘုးဆုဂ်သန့က့၊ EPA ပုမာတဖ်းဖ်းလ၊တမုဖ်း ဖ်းစိမိဝဲကျိပုမာတဖ်းဖ်းလ၊အအဲဒ်စီးပ၊ယံ အဝဲပိခွါ မုတမု အဝဲပိမုဂ်အတဖ်းခွဲးတဖ်းယံလ၊ ကဆးမ၊တဖ်းဆုညါလ၊ တဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းအကျိသန့အဖိလ်န့ ကဘုးစးထိတဖ်း တဖ်းဆိုးထိတဖ်းသုဂ်တမံသးတမုဖ်းလ၊ တဖ်းကွါကဒါက့တဖ်းပတဖ်းဆုတဖ်းဖ်းတဖ်းမအကျိအကျိ အဖိလ် လ၊တဖ်းဆာကတိ (၃၀) သီအတိပုမာလ၊တဖ်းကဟ်းဂုဂီအိ၊ မုတမု တဖ်းကစံညီဆာတဖ်းအိ လီတံ

လီဆေးနဲ့လီဆေး. တာမာစး ထီတံတံလာတာဆာကတီအတကွီအံအပူနဲ့, တာကဟ့ဒ်အါထီပုမာတံဖိတဖ်ဒီးတာဆာကတီလာ တာပတံဟ်ဖျါထီတံ တာသုတံသးတမုဒ်အညီနီအသီးလာတာပနီတံတံဆာကတီလာ EPA ပုမာတံဖိလာတမု ဖျာစိမိာ ဝဲကျါပုမာတံဖိတဖ်အတံသုတံသးတမုအကျဲသနူအဖီလာ (ကွါအကူ ၇. ဂ. ၂ လာ EPA ပုမာတံဖိလာ တမုဖျာစိမိာဝဲကျါပုမာတံဖိအတံသုတံသးတမု အကျဲသနူ) နဲ့လီ.

ခ. တာယိထံသုညါတာဆိုးထီတံသုတံသးတမုတဖ်

၁. တာမာနီမာယါအဂံထံး

ပုပာဆာတာ မုတမု တာမာမုဒါခိတဂါလာလာ အဒီးနာတာဒုးသုညါလာ EPA အပုမာတံဖိအတံဆိုးထီတံသုတံသးတမုလာ အဟ်ဖျါထီတံ တာမာအုနုမာတံတံ မုတမု တာပဲထံနီဖးလာတာတြီယာအီတဖ်နဲ့ ကဘာဒုးသုညါတာခွဲတာယာထဲသီးတုသီးအဝဲဒါးလာ တာဆာကတီ (၅) သီအတီပူလာကဒီးနာဘာတာဆိုးထီတံသုတံသးတမုနဲ့လီ.

၂. တာကွါကဒါကွါတံပာတာဆာ

ဖျာစိမိာပညါကွါစိဝဲဒ်လာ တာကဟ်ဖျါထီတံကွါကဒါကွါတံပာတာဆာဒီး တာကွါကဒါကွါတံ ပာတာဆာ တာဟ်ဖျါနဲ့ တာကပတံဟ်ဖျါထီတံအီဆူ တာခွဲတာယာထဲသီးတုသီး/ADA ဝဲဒါး လာတာဆာကတီ (၄၅) သီအတီပူလာကဒီးနာတာဆိုးထီတံသုတံသးတမု, မုတမုဘာလာ တာအာလီဟ့ဒ်ခွဲလာ တာသုးထီထီတံဆာကတီဘာနဲ့လီ. တာဂုတာကျါအါထီဘာယး တာသုးထီထီတံဆာကတီတဖ်ဒီး ဘာယး တာဟ်ဖျါအံ တာဟ်ဖျါထီတံအီလာ အကူ ၃. ဂ - ဃ နီလာလာအသီးနဲ့လီ.

၃. တာခီဆာစံးဆာကဒါကွါတံဟ်ဖျါဒီး တာဘိးဘာသုညါဆူကရုကရတဖ်

ဖျာစိမိာပညါခိတဂါအကြားဝဲဘာဝဲ, ပုနဲ့တာ မုတမု ဝဲကျါပုပာလီဆုနီတအိဒီးတာဆာကတီအါနီ (၅) သီလာကတူလီ မုတမု သမာကွါတာအုသးတဖ်လာ ဘာတာဟ်ဖျါအီလာတာကွါကဒါကွါတံပာ တာဆာအတံဟ်ဖျါအပူ, လာဘာတာဟ့ဒ်ကူဟ့ဒ်ဖးအီလာ ကရုကရတဖ် အတံယုပတံသကွါပညး ထီတံခွဲတာယာတဖ်လာကနီလီပုယာဝဲတဖ်ဘာနဲ့လီ.

တာခွဲတာယာထဲသီးတုသီး/ADA ဝဲဒါးကဒုးသုညါကရုကရတဖ်, လာတာကသုးထီထီတံဟ့ဒ်ပျဲခွဲ ဒီဖျါတံသိတံသီ, လာအမုတာကွါကဒါကွါတံပာတာဆာအစာထွဲထီတဖ်ဒီး တာဟ့ဒ်လီဖံးမာတာလာ ကယုလီဘာဘာ တာဆိုးထီတံသုတံသးတမုလာတာဆာကတီ (၁၀) သီအတီပူဝဲအလီခံ ဝဲ တာဟ့ဒ်လီတာကွါကဒါကွါတံပာတာဆာအတံဟ်ဖျါလာခံကတါအါနဲ့လီ. တာဂုတာကျါအါထီဘာယး တာဘိးဘာသုညါအံ တာဟ်ဖျါအီလာ အကူ ၃ - ဃ နီလာလာအသီးနဲ့လီ.

၂. ပုပာဆာတာအမုအဒါတဖ်

ဖျာစိမိာပုပာဆာတာတဖ်ဒီး တာမာမုဒါခိတဖ်အိဒီးမုဒါလီဆီဆီလာ ကဒုးကဲထီထီထီထီတာမာအကျါအကျဲသု တဖ်အံဒီး တာလီဘာတာဆာကတီဘာဆာဘာကတီဒီး တာခီဆာစံးဆာတာကီတာခဲတဖ်လာအကြားအဘာတဖ် နဲ့လီ. ပုမာတံဖိမုဒါခိတဂါတာပာတာဆာအပူ မုတမု တာအံးထွဲကွါထွဲ တာဖံးတာမာအလီအလာအပူနဲ့အိဒီး တာသုညါ ညါနာပာလာကဒုးအိထီတံအယီ ဘာသုညါသု ကဒုးကဲထီထီ တာမာအုနုမာတံတံ မုတမု တာပဲထံနီဖး လာ ဖျာစိမိာ အပုမာတံဖိ, ယုဒီးပုမာတံဖိပုမာတံဖိလာအဟူးအဝဲလာအဝဲသုအပုမာတံဖိအမုအဒါလာ အဝဲ ပိာခါ/ပိာမုဒ်အတံပာ တာဆာတာစိတာကမိာ, ဒီးအဝဲပိာခါ/ပိာမုဒ်ကဟံးထီထီထီထီမုဒါတပတီဘာတပတီလာ ကဟ်ဖျါထီတံဂုတာကျါလာ အရူဒီးအကြားအဘာနဲ့လီ. ပုမာတံဖိတဂါလာလာ အဟ်သုတံသးဒီးတာမာ

အသေးလာ ဘဉ်သုဉ်သုဉ်ကဏုးကဲထီဉ် တၢ်မၤတံာ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီယၢ်အီၤတဖၣ်န့ဉ် တၢ်ဟ့ဉ် သဆဉ်ထီဉ်အီၤသပုၤပုၤလၢ ကဆဲးကျၢ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိး တုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၢးန့ဉ်လီၤ.

ပုၤပၤဆုၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤမူဒါခိဉ်တဖၣ် ကဘဉ်ဟ့ဉ်န့ဉ်သုဉ်ညါ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၢး, ဒီးပုၤလၢ အပုၤ ယုာ်မၤသကိးဒီးဝဲၤဒၢးအဝဲန့ဉ်, ပုၤကညီဂံၢ်ဘါအဝဲဒၢး, မ့တမ့ၢ် ဖှဉ်စိမိၤဝဲၤဒၢးအဂုၤအဂၤလၢ အကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲ တဖၣ်လၢအချၢ နိသိးကဒီးန့ဉ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်ကုဉ်ဟ့ဉ်ဖးလၢ တၢ်ယိထံသုဉ်ညါ, တၢ်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သ့, တၢ်န့ဉ်လီၤမၤဘဉ် လိာ်ဖိးမံတၢ်လၢပုၤခံခီယၢ် ဘးအဘၢဉ်စၢၤ, တၢ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါ, ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ဉ်ဂုၤဝီလၢတၢ်သိဉ်တၢ်သီ တကပၤ အဂီၢ်, နိအလီၢ်အိဉ်ဝဲအသိး န့ဉ်လီၤ.

၃. တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ

တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အတၢ်ပညိဉ်, ကပုၤယုာ်ဒီး တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢလၢကရၢကရၢတဖၣ်ဒီး ပုၤလၢအထံဉ်တၢ်မၤ အသးတဖၣ်, လၢကဟံးဖှိဉ်ဒီးယုသုဉ်ညါတၢ်မၤအသးနီၢ်နီၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ဆိးထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်ဒီး ကရဲဉ် ကျဲၤ မၤဝဲတၢ်အုဉ်ကီၤသးတဖၣ် နိသိးကဟံးဖျါထီဉ်ဝဲတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်လၢအလီၤပလိာ်ဖိးမံလိာ်အသးလၢ တၢ်ကယုဉ်လီၤ စံဉ်ညိဉ်ဆၢတၢ် တၢ်ဆိးထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

က. တၢ်ယုထံဉ်သုဉ်ညါတၢ်ဆိးထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်တဖၣ်

၁. က. ဖှဉ်စိမိၤဝဲၤကျိၤကိသရဉ် မ့တမ့ၢ် EPA ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတမ့ၢ် ဖှဉ်စိမိၤဝဲၤကျိၤအပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် (“ပုၤလၢအဆိး ထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်”) လၢအဟံးဖျါထီဉ် တၢ်မၤတံာ်တၢ်မၤအုန့တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးန့ဉ် ကဟံးဖျါ ထီဉ် အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုာ်အတၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်လီၤလီၤဆူ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၢးလၢ ကဟံးသ့ဉ်ဟံးသးလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်တက့ဉ်လၢ တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်အီၤလၢ အကုဉ် ၁.က အပူၤ, နိထးအသိးန့ဉ်လီၤ.

၁.ခ. ဖှဉ်စိမိၤဝဲၤကျိၤကိသရဉ် မ့တမ့ၢ် EPA ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတမ့ၢ် ဖှဉ်စိမိၤဝဲၤကျိၤအပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် (“ပုၤလၢ အဆိးထီဉ် တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်”) လၢအဟံးဖျါထီဉ် တၢ်မၤတံာ်တၢ်မၤအုန့တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖး ထီဒါပုၤမၤတၢ်ဖိ (ပုၤ ယုာ်ဒီးဖှဉ်စိမိၤဝဲၤကျိၤကရၢဖိတဖၣ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်, ပုၤကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သ့တဖၣ်ဒီး ပုၤကိဖိပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်) မ့တ မ့ၢ်ပုၤလၢအၢဉ်လီၤအီၤလီၤတၢ်သးတဖၣ် ဘဉ်သုဉ်သုဉ်ကဟံးဖျါထီဉ်စ့ၢ်ကိး အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုာ်အတၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ် ဆူပုၤပၤဆုၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤမူဒါခိဉ်, လၢတၢ်ကတီၢ် မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ကွဲးအပူၤခံခါလၢန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်သုဉ်သုဉ် တၢ်အံၤကပုၤယုာ်ဒီး ဝဲၤကျိၤပုၤပၤလီၢ်ဆုဉ်နီၤ, ဖှဉ်စိမိၤကရၢပီညါခိဉ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆုၢ်တၢ်အဂုၤအဂၤတဖၣ်အအိဉ် န့ဉ်လီၤ.

တၢ်မၤမူဒါခိဉ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆုၢ်တၢ်တဂၤလၢလၢ လၢအဒီးန့ဉ်တၢ်ဆိးထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်တဖၣ်ကဘဉ်ဆဲးကျၢ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၢး လၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ၅ သီအတီၢ်ပူၤလၢ တၢ်တူၢ်လိာ်ဒီးန့ဉ် တၢ်ဆိးထီဉ် တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်တဖၣ်လၢ တၢ်ကဟ့ဉ်ကုဉ်ဟ့ဉ်ဖးဘဉ်ယးဒီးတၢ်ခီဆၢစံးဆၢတၢ်လၢအကြၢးအဘဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ခ. တၢ်ဆၢတံာ်ဖိးသဲးဘဉ်ယး မ့တမ့ၢ်ကရဲဉ်ကျဲးမၤ တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်တၢ်ဖဲးတဖၣ်

၁. တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ် တၢ်ဆိကမိဉ်လၢအကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲ

ပုၤလၢအဆိးထီဉ်တၢ်သ့ဉ်တမံသးတမုာ်လၢ အဟံးဖျါထီဉ် တၢ်သကဲာ်ပဝးလၢ အအိဉ်ဖျါလၢ ကလုာ်သ့ဉ်ခါပတၢ် ကျဲသန့အံၤန့ဉ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၢး ကစးထီဉ် တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်, ဖဲတၢ်ဂုာ်ကျဲးစးမၤညီမၤဘျါတၢ်လၢ တၢ်ယုဉ်လီၤစံဉ်ညိဉ်ဆၢတၢ် တၢ် တကဲထီဉ်လိာ်ထီဉ်ဘဉ်အခါန့ဉ်လီၤ.

ဒ်ပုလၢအဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်အအတ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်အိၣ်ဝဲအသိး. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/
ADA ဝဲၤဒးကယုထာထီၣ် ပုၤပၤဆုၤတၢ်(တဖၣ်) လၢအကြၢးအဘၣ် ဒ်သိးကရဲၣ်ကျဲၤဖဲမၤဝဲ တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်
တၢ် ပၤတၢ်ဆုၤ (“ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤ” လၢအညါန့ၢ်မ့ၢ် တၢ်မၤမူဒါခိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆုၤတၢ်
အါတက့ၢ် လၢအန့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်ဝဲလီၤလီၤ, တလၢကွၢ်ပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဆိုးထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢ
တၢ်မၤတံၢ်တၢ် တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီၤအီၤတဖၣ်) , ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါပုၤပၤဆုၤတၢ်(တဖၣ်) လၢ
တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် ဒီးမၤလီၤတၢ်လၢ တၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၣ်လိၣ် အဝဲပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ် လၢအကြၢးအဘၣ်, ယုၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်
တၢ်မၤလိၣ်ဆူအဝဲပိၣ်ခွါ/ ပိၣ်မုၢ်လၢအဝဲအိၣ်ဒီးမူဒါတဖၣ်ဖဲကျဲၤသန့အဖီလၢအံၤဒီး တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ တဖၣ်
လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ အကူၢ် ၃ - ဂ အပူၤ, ဒ်လၢလၢအသိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/
ADA ဝဲၤဒးကဒုးသ့ၣ် ညါဖျါထီၣ်အီၤပိၣ်ညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ဖျါထီၣ်မိၤ ဝဲၤကျိၤပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤလၢအကြၢးဝဲဘၣ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤမူဒါခိၣ်မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢတၢ်ဆိုးထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တမံသးမုၢ် ဒီဖျါ တၢ်မၤတံၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖး
လၢတၢ်တြီၤအီၤတဖၣ်န့ၣ်, ညါန့ၢ်အဝဲအိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကရဲၣ်ကျဲၤဖဲမၤတၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအဂီၢ်အခါ,
ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ပုၤအဂၤ(တဖၣ်) တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤမူဒါ ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်
အတၢ်အိၣ်သးအန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/
ADA ဝဲၤဒးစ့ၢ်ကိး ကရဲၣ်ကျဲၤဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. အရူၤဒိၣ်မးလၢ, ဖဲပုၤကိၣ်ပိၣ်ဖျါဝဲတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်လၢ ဖျါထီၣ်မိၤဝဲၤကျိၤကွၢ်သရၣ်ကရၢဖီ
လၢ အဝဲပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ်အတၢ်မၤလိၣ်ဝဲၤကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်လိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ လၢမ့တမ့ၢ် မၤကမၣ်ကျဲၤသန့အံၤ
န့ၣ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/
ADA ဝဲၤဒးကဟ့ၣ်လီၤမူဒါဆူ ပုၤလၢဖျါထီၣ်မိၤဝဲၤကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်
လိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအချၢတဂၤဂၤ, ကရဲၣ်ကျဲၤဖဲမၤတၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤန့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤ လၢတၢ်ဆိကမိၣ်လၢတကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ

တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအံၤတၢ်မ့ၢ်ဆိကမိၣ်လၢတကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲလၢကျဲၤသန့အံၤအဖီလၢန့ၣ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/
ADA ဝဲၤဒးကထံၣ်လိၣ်အိၣ်သကိးဒီး ပုၤလၢအဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်လၢကရူ
ပုးတၢ်ဂ့ၢ်ဒီး တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ယုထာကျဲၤအဂၤလၢ အတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် အဝဲပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၈. တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်

ပုၤလၢကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအံၤ မ့ၢ်လၢဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကယိထံသ့ၣ်ညါဒီးပတံၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ် တၢ်ပၤ
တၢ်ဆုၤအတၢ်ဟံၣ်ဖျါန့ၣ်သ့ၣ် တဘျီယီဆူ ဖျါထီၣ်မိၤပိၣ်ညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ်, ဖျါထီၣ်မိၤဝဲၤကျိၤအပူၤပၤလီၤ ဆုၣ်နီၤ
လၢအကြၢးအဘၣ်, ဒီးဆူ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/
ADA ဝဲၤဒးလၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ၄၅ သီအတီၢ်ပူၤ လၢတၢ်
ကတူၢ်လိၣ်ဒီးန့ၢ် တၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲးလၢ တၢ်ကသုး ထီထီၣ်
တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိၣ်အိၣ်သကိးကဲထီၣ်မ့ၢ်တသ့လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အံၤ
အပူၤဘၣ်န့ၣ်, ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအံၤ ကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး ဖျါထီၣ်မိၤပိၣ်ညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ်
ဖျါထီၣ်မိၤဝဲၤကျိၤအပူၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/
ADA ဝဲၤဒး, လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အါထီၣ်
တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီး တၢ်ယုထီၣ်တၢ်ဆိတလဲမ့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်သီတဖၣ်ဒီးကဆၢတံၢ်ဝဲလၢ မ့ၢ်တၢ်ကြၢးသုးထီထီၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်စ့ၢ်ကိး
မိၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်အုၣ်ကီၤပျဲခွဲးလၢတၢ်ကသုးထီထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/
ADA ဝဲၤဒးကကွဲးဆုၤလီၤလံာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ပး တၢ်ဆိတလဲမ့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်သီလၢကရူၢ်ကရၢတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁. ပုၤ(တဖၣ်) လၢတၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢ တၢ်မၤတံၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီၤအီၤ
တဖၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဆိုးထီၣ်အီၤ, ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဆူ
သ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဝဲန့ၢ်ပၢ်ကွၢ်တၢ်လၢ ကပၤသ့ၣ်ပၤသးလၢတၢ်သကဲၣ်ပဝးတမံမံၤလၢ အကဒုးကဲ
ထီၣ်တၢ်မၤကၣ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤလၢကျဲၤတဘိဘိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၂. ပုၤလၢအဆိုးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဒီးပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ဆိုးထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် ဒီဖျါ
တၢ်မၤတံၢ်တၢ်မၤအ့န့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးခံၤလၢန့ၣ်, တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤဒီးကျဲၤသန့ကွဲးဒီးအံၤ,
ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးအသးတဖၣ်ဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးအီၤလၢ တၢ်ဝဲန့ၢ်ပၢ်

ဘဉ်ယးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ပုၤလၢအဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဒီးပုၤလၢအဘဉ်တၢ်ဆိးထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် ဒီဖျါတၢ်မၤတၢ်တၢ်မၤအ့ၣ်န့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးခံၣ်လၢၢ်န့ၣ်, ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်, ယုၢ်ဒီးပုၤအုၣ်သးတဂၤလၢလၢအမံၤအသ့ၣ်တဖၣ်ဆူပုၤလၢအကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆုၤ(တဖၣ်) မ့တမ့ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၤဒီးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. လၢတၢ်မၤတၢ်ဆၢတၢ်အပူၤ, မ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢအမၤကမၢ်ကျဲသန့အံၤဒီးမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်, ဒီးမ့ၢ်အိၣ်တမံၤမံၤန့ၣ်, တၢ်ကြးဘိဘဉ်ပံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီအီၤ, ဒီးပုၤလၢကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆုၤတဖၣ်ကဘဉ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါခဲလၢၢ်ခဲဆ့, ယုၢ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢအမၤကမၢ်အတၢ်အိၣ်သးအန့ဆၢၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအအိၣ်တဖၣ်, ဒီးသမံသမိးဆၢတၢ်လၢ မ့ၢ်တၢ်အုၣ်သးအရဲဒိၣ်မနုၤလၢအဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤကမၢ်ကျဲသန့အံၤဒီးလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဃ. တၢ်ဟံၣ်ဖျါဒီး တၢ်ထၢဖိၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ

၁. ဝဲတၢ်ကျိၤတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆုၤ, ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်(တဖၣ်) ကကတၢ်ကတီၢ်တၢ်ကွဲး တၢ်ဟံၣ်ဖျါ(တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆုၤအတၢ်ဟံၣ်ဖျါ) လၢအပၣ်ယုၢ်ဒီး, တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ တၢ်ဒီသဒၤ တၢ်ဟံၣ်ခူသ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢကီၢ်စံၣ်ပုၤနီၢ်တဂၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် - လၢတၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်, ပုၤအုၣ်အသးတၢ်ဟံၣ်ဖျါဖျၢၣ်ကိၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤတၢ်ဆၢတၢ်လၢမ့ၢ်တၢ်မၤကမၢ်ကျဲသန့အံၤစ့ၢ်ကီၢ်ဒီး, ဒီးတၢ်ယုၣ်လီၤ စံၣ်ညီၣ်ဆၢတၢ်တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်, ယုၢ်ဒီးတၢ်ဘိဘဉ်ပံးဂ့ၢ်ဝီမၤလီၤ မၤဘဉ်က့ၤတၢ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအီၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဖံးမၤတၢ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်တူၢ်လိာ်ဒီးန့ၢ် တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆုၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါအဖိခိၣ်, ဖျၢၣ်စိမိၤပီညါခိၣ်, ပုၤနဲၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲၤကျိၤပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤတဖၣ် အတၢ်ဆၢကတီၢ်တအိၣ်အါန့ၢ်ဒီး (၅) သီလၢ ကတူၢ်လိာ် မ့တမ့ၢ် သမၤကွံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်လၢအပၣ်ယုၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါအပူၤ, တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢအဘဉ်ယးဒီးတၢ်ပတံသကွံၢ်ကညးထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

၃. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၤဒီးကဒုးသ့ၣ်ညါကရူၢ်ကရၢတဖၣ်, ဘဉ်ယးဒီး တၢ်အတက့ၢ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် အီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီဟံၣ်ဖျါဝဲတဖၣ်, လၢအမ့ၢ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်အစၢထွဲးထီၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါလၢ တၢ်ယုၣ်လီၤစံၣ်ညီၣ်ဆၢတၢ်တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ၁၀ သီအတီၢ်ပူၤ ဝဲတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ပတၢ်ဆုၤအတၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢခံကတၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၤဒီးကဘိးဘဉ်သ့ၣ်ညါ ပုၤလၢအဆိးထီၣ်တၢ်လၢအမၤလီၤဘိဘဉ်တၢ်ပံးဂ့ၢ်ဝီလၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဖံးမၤအီၤတဖၣ်, ဘဉ်ဆၢတမ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤကသုလီၤတၢ်ဆဲး, ဝဲတၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤတဂၤအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခူသ့ၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ထၢ န့ၢ်အါထီၣ်အီၤလၢ အဘဉ်ထွဲးဒီး မ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မနုၤသ့ဒီးတၢ်မနုၤတဖၣ်တသ့ ဆူကရူၢ် ကရၢတဖၣ် လၢအအိၣ်လၢ ဖျၢၣ်စိမိၤကိၣ်ကးကရၢဝဲၤဒၤဒီး (Office of University Counsel) အအိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ဖျၢၣ်စိမိၤစ့ၢ်ကီၢ်ကဟံၣ်ကီၢ်ယၢ်ဝဲ တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအကြးအဘဉ်လၢ ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲၤကျိၤပုၤမၤတၢ်ဖိအနီၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤခူသ့ၣ်အလံာ်တြဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

င. တၢ်ပံးဂ့ၢ်ဝီဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်အစၢအသိး

၁. တၢ်မ့ၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆုၤအစၢထွဲးထီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ယုၤထံၣ်ညါအပူၤ, လၢအဒုးအိၣ်မ့တမ့ၢ် ရၢလီၤ တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢတၢ်မၤကမၢ်ကျဲသန့အံၤ, တၢ်ကဘဉ်မၤလီၤမၤဘဉ်ပံးဂ့ၢ်ဝီအီၤလၢအကြးအဘဉ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဆၢတၢ်လၢ မ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤမနုၤတမံၤလၢအကြးအဘဉ်ခါလဲၣ်အပူၤန့ၣ်, ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ပတၢ်ဆုၤအံၤကြးတၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်သကိးဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ ADA ဝဲၤဒၤဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤကညီဂံၢ်ဘါဝဲၤဒၤဒီး, ပုၤကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့စဲၣ်နီၤအဝဲၤဒၤဒီး (Academic Personnel Office), မ့တမ့ၢ် ဖျၢၣ်စိမိၤပီညါခိၣ်, ပုၤနဲၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲၤကျိၤပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤလၢအကြး အဘဉ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလီၤမၤဘဉ်ပံးဂ့ၢ်ဝီလၢ တၢ်မၤလီၤမၤဘဉ် ကရူၢ်ကရၢလၢအဘဉ်တၢ်ဆိးထီၣ်အီၤတဖၣ် ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကပၣ်ယုၢ်ဒီး တဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဘဉ်ယး တၢ်သကဲၣ်ပဝးတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သး, လိာ်ဟ့ၣ်ပလီၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ပံးဂ့ၢ်ဝီအဂုၤအဂၤလၢအကြးအဘဉ်တဖၣ်တုၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်ကွံၣ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤတစိၢ်တလီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆုၤစ့ၢ်ကီၢ် ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကထီၣ်ခွဲးတၢ်လၢကတီၢ်စၢမၤစၢမၤပုၤလၢ အဆိးထီၣ်တၢ်,

EPA ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတမ့ၢ်ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲၤကျိၤအပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ပၤဆုၤ ရဲၣ်ကျဲၤ လၢအဆိအချ့လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ အကူၢ် ၂. ခ. ၂ အပူၤ, န်တၢ်ဟ်ဖျါတၢ်အီၤလၢထးအသိးန့ၣ်, အတၢ်ဆၢ ကတီၢ်ကအိၣ်ဝဲ ၁၀ သီ လၢကမၤဝံၤမၤကဲတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ အတၢ်ပိၣ်ထွဲတဖၣ် လၢကဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဖဲ အဝဲပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ် တူၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် တကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်လၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစၢထွးထီၣ်လၢအထံသိးတုၤသိး ဘၣ်အ ခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဆိးထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဆူ EPA ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတမ့ၢ်ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲၤကျိၤအပုၤမၤ တၢ်ဖိ တဖၣ်အတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံ သးတမုၢ်ကမံးတံၢ်, လၢအဘၣ်ထွဲဒီးအတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤအ ကျိၤ အကျဲတဖၣ်, န်သိးတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ကမံး တၢ်ကဆဲးမၤတၢ်ဆူညါလၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤ အကျိၤအကျဲတဖၣ်အဖီလၢ (ကွၢ် EPA ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတမ့ၢ် ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲၤကျိၤအပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် အတၢ်ဟ်ဖျါ ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ကျဲၤန့ၣ်, အကူၢ် ၇.ဂ.၂) န့ၣ်လီၤ.

- ၃. ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်နီၤတဖၣ်
 ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်နီၤတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဆဲးမၤတၢ်ဆူညါလၢ ကစူးကါ တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသး တမုၢ် အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤခိဖျိ ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်နီၤကရၢ အဝဲၤဒၢး (Office of Postdoctoral Affairs) န့ၣ်လီၤ.

၃. တာ်ဟ်ဖျါထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်အလံာ်တက့ၢ်ဒီးအံၤ တာ်မုၢ်တပတံဟ်ဖျါထီၣ် မ့တမုၢ် တာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တာ်ပာ်တာ် ဆုၤအံၤတာ်မုၢ်တဒုးအိၣ်ထီၣ်လၢ တာ်ဆၢကတီၢ် (၃၀) သီအတီၢ်ပူၤလၢ တာ်ကဟ်ဖျါထီၣ်လၢ တာ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီအယိၣ်န့ၣ်, SPA ပုၤမၤတာ်ဖိလၢတအိၣ်ဒီးတာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတာ်ယုးအိၣ်လိးတာ်လၢ အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုၢ် အတာ်ဆိုးထီၣ် တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်အတာ်ခွဲးတာ်ယာ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျါန့ၣ်လီၤ. လၢတာ်ဂ့ၢ်ခွဲး(၈) န့ၣ်အသိး တဖၣ် အပူၤ, တာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတာ်ပာ်တာ်ဆုၤန့ၣ် အကံာ်အစီတအိၣ်လၢ ကပတံသက့ၢ်ကညးထီၣ်တာ်လၢ SPA အတာ်ဟ်ဖျါထီၣ် တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်အကျဲသန့အဖီလၢ (SPA Grievance Policy) ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ပုၤပတံထီၣ်တာ်ဖိတဖၣ်လၢ အဟ်ဖျါထီၣ် တာ်သမၤကွၢ်တာ်ဟ့ၣ်တာ်မၤလၢ အဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တာ်မၤတံာ် မ့တမုၢ် တာ်ပာ်ထံနီၤဖးလၢတာ်တြီအီၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တာ်ကဆိုးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လီၤလီၤဆူ တာ်စံာ်ညီၣ်ဆၢ တာ်ဟ်ဖျါထီၣ်တာ်ဆုၤအဝဲဒါး (Office of Administrative Hearings) န့ၣ်လီၤ.

ခ. တာ်ယိထံသ့ၣ်ညါတာ်ဆိုးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်

၁. တာ်မၤနီၣ်မၤယါအဂံာ်ထံး

ပုၤပာ်ဆုၤတာ် မ့တမုၢ် တာ်မၤမူဒါခိၣ်တကၤလၢလၢ အဒီးန့ၢ်တာ်ဒုးသ့ၣ်ညါလၢ SPA အပုၤမၤတာ်ဖိအတာ်ဆိုး ထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢ အဟ်ဖျါထီၣ် တာ်မၤအန့မၤတံာ်တာ် မ့တမုၢ် တာ်ပာ်ထံနီၤဖးလၢတာ်တြီယာ်အီၤ တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါတာ်ခွဲးတာ်ယာ်ထံသိးတုၤသိးအဝဲဒါးလၢ တာ်ဆၢကတီၢ် (၅) သီအတီၢ်ပူၤလၢကဒီး န့ၢ်ဘၣ်တာ်ဆိုးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတာ်

ဖ့ၣ်စီမိၤပညီၣ်ကွၢ်စီဝဲဒၣ်လၢ တာ်ကဟ်ဖျါထီၣ်တာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတာ်ပာ်တာ်ဆုၤဒီး တာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတာ် ပာ်တာ်ဆုၤ တာ်ဟ်ဖျါန့ၣ် တာ်ကပတံဟ်ဖျါထီၣ်အီၤဆူ တာ်ခွဲးတာ်ယာ်ထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒါး လၢတာ်ဆၢကတီၢ် (၄၅) သီအတီၢ်ပူၤလၢကဒီးန့ၢ်တာ်ဆိုးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်, မ့တမုၢ်ဘၣ်လၢ တာ်အာၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢ တာ်သုးထီ ထီၣ်တာ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျါအါထီၣ်ဘၣ်ပး တာ်သုးထီထီၣ်တာ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်ဒီး ဘၣ်ပး တာ်ဟ်ဖျါအံၤ တာ်ဟ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ အကူၣ် ၃. ဂ - ဃ နီၤလၢလၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

၃. တာ်ခီဆၢစံးဆၢကဒါက့ၤတာ်ဟ်ဖျါဒီး တာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဆူကရူၢ်ကရၢတဖၣ်

ဖ့ၣ်စီမိၤပညီၣ်လၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲ, ပုၤန့ၣ်တာ် မ့တမုၢ် ဝဲကျါပုၤပာ်လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤတအိၣ်ဒီးတာ်ဆၢကတီၢ်အါန့ၢ် (၅) သီလၢကတူၢ်လီၢ် မ့တမုၢ် သမၤကွၢ်တာ်အုၣ်သးတဖၣ်လၢ ဘၣ်တာ်ဟ်ဖျါအီၤလၢတာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတာ်ပာ် တာ် ဆုၤအတာ်ဟ်ဖျါအပူၤ, လၢဘၣ်တာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအီၤလၢ ကရူၢ်ကရၢတဖၣ်အတာ်ယုးပတံသက့ၢ်ပညးထီၣ် တာ် ခွဲးတာ်ယာ်တဖၣ်လၢကန့ၣ်လီၤပုၤပာ်ပုၤပာ်ဝဲတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်ခွဲးတာ်ယာ်ထံသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒါးကဒုးသ့ၣ်ညါကရူၢ်ကရၢတဖၣ်, လၢတာ်ကသုးထီထီၣ်တာ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲး ခီဖျိတာ်သိၣ်တာ်သီ, လၢအမုၢ်တာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတာ်ပာ်တာ်ဆုၤအစၢထွဲထီၣ်တဖၣ်ဒီး တာ်ဟ့ၣ်လီၤဖံးမၤတာ်လၢ ကယုၣ်လီၤဘျါဘၣ် တာ်ဆိုးထီၣ်တာ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢတာ်ဆၢကတီၢ် (၁၀) သီအတီၢ်ပူၤဝဲအလီၢ်ခံ ဝဲ တာ်ဟ့ၣ်လီၤတာ်ဟ်ဖျါလၢခံကတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျါအါထီၣ်ဘၣ်ပး တာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအံၤ တာ်ဟ်ဖျါအီၤလၢ အကူၣ် ၃ - ဃ နီၤလၢလၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

၂. ပုၤပာ်ဆုၤတာ်အမူအဒါတဖၣ်

ဖ့ၣ်စီမိၤပုၤပာ်ဆုၤတာ်တဖၣ်ဒီး တာ်မၤမူဒါခိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလီၤဆီဆီလၢ ကဒုးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တာ်မၤအကျါအကျဲသ့ၣ် တဖၣ်အံၤဒီး တာ်လိၣ်ဘၣ်တာ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်ဒီး တာ်ခီဆၢစံးဆၢတာ်ကီတံာ်ခဲတဖၣ်လၢအကြားအဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤတာ်ဖိမုၢ်အိၣ်လၢတာ်ပာ်တာ်ဆုၤအပူၤ မ့တမုၢ် တာ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တာ်ဖံးတာ်မၤအလီၢ်အလၢအပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒီး တာ်သ့ၣ် ညါန့ၢ်ပာ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တာ်အယိ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဒုးကဲထီၣ် တာ်မၤအန့မၤတံာ်တာ် မ့တမုၢ် တာ်ပာ်ထံနီၤဖးလၢ ဖ့ၣ်စီမိၤ အပုၤမၤတာ်ဖိ,

ယုတ်နီးပုၤကွဲၤဖိပုၤမၤတၢ်ဖိဖၢၤလၢအဟူးအဝဲၤလၢအဝဲၤသ့ၣ်အပုၤမၤတၢ်ဖိအမူအဒါလၢ အဝဲၤပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ်အတၢ်ပၤ တၢ်ဆှၢ တၢ်စိတ်ကမိၤ, နီးအဝဲၤပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ်ကဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မူဒါတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်လၢ ကဟံးဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အချုးနီးအကြးအဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤလၢလၢလၢ အဟံးသ့ၣ်ပၤသးနီးတၢ်မၤအသးလၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဒးကဲ ထီၣ် တၢ်မၤတံၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီၤယၢ်အီၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အီၤသပုၤပုၤလၢ ကဆဲးကျဲ တၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိး တုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၤးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤပၤဆှၢတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤမူဒါခိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၤး, နီးပုၤလၢအ ပၣ်ယုတ်မၤသကိးဒီးဝဲၤဒၤးအဝဲၤန့ၣ်, ပုၤကညီၣ်ဂံၢ်ဘါအဝဲၤဒၤး, မ့တမ့ၢ် ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲၤဒၤးအဂုၤအဂၤလၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ တဖၣ် လၢအချုး နိးသိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါ, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်န့ၣ်လီၤမၤဘၣ်လိာ်ဖိးမံ တၢ်လၢပုၤခံခီယၢ် ဘးအဘၣ်စၢၤ, တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ, နီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ပံးန့ၣ်ဂီၢ်ဝီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတကပၤအဂီၢ်, နိးအ လီၤအိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ.

၃. တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ

တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢအတၢ်ပညိၣ်, ကပၣ်ယုတ်နီး တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢလၢကရၢၤတဖၣ်ဒီး ပုၤလၢအထံၣ်တၢ်မၤ အသးတဖၣ်, လၢကဟံးဖိၣ်ဒီးယုသ့ၣ်ညါတၢ်မၤအသးနီၣ်နီၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဆှၢထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဒီး ကရဲၣ် ကျဲၤ မၤဝဲတၢ်ဆှၢကီၤသးတဖၣ် နိးသိးကဟံးဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ကီၤတၢ်ခဲတဖၣ်လၢအလီၤပလိာ်ဖိးမံလိာ်အသးလၢ တၢ်ကယုၣ်လီၤ စံၣ်ညိၣ် ဆၢတံၢ် နိးသိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

က. တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆှၢထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်

၁ က. SPA အပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် (“ပုၤလၢအဆှၢထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်”) လၢ အဟံးဖျါထီၣ် တၢ်မၤတံၢ်တၢ်မၤအန့ၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးန့ၣ် ကဟံးဖျါထီၣ် အဝဲၤပိၣ်ခွါ/ ပိၣ်မုၢ် အတၢ်သ့ၣ် တမံသးတမုၢ်လီၤလီၤဆူ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၤးလၢ ကဟံးသ့ၣ်ပၤသးလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် တက့ၢ်လၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ အကူၣ် ၁.က အပုၤ, နိးထးအသိးန့ၣ်လီၤ.

၁ ခ. SPA အပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် (“ပုၤလၢအဆှၢထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်”) လၢ အဟံးဖျါထီၣ် တၢ်မၤတံၢ်တၢ်မၤအန့ၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖး လၢထီၣ်ဒါပုၤမၤတၢ်ဖိ (ပၣ် ယုတ်နီးဖျၢၣ်စိမိၤဝဲၤ ကျိၤ ကရၢၤဖိတဖၣ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်, ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်နီၤတဖၣ်ဒီးပုၤကွဲၤဖိပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်) မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအၢၣ်လီၤအီၤတၢ်သးတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဟံးဖျါထီၣ် အဝဲၤပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ် အတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် ဆူပုၤပၤဆှၢတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤမူဒါခိၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ, လၢတၢ်ကတီၢ် မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ကွဲးအပုၤခံခါလၢ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်အံၤ ကပၣ်ယုတ်နီးဝဲၤကျိၤပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤ, ဖျၢၣ်စိမိၤကရၢၤပီၤညါခိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤ ဆှၢတၢ်အဂုၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤမူဒါခိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆှၢတၢ်တဂၤလၢလၢလၢအဒီးန့ၣ်တၢ်ဆှၢထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ် ကဘၣ် ဆဲးကျဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၤး လၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ၅ သီအတီၢ်ပုၤလၢ တၢ်တူၢ်လိာ်ဒီးန့ၣ် တၢ်ဆှၢထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဘၣ်ယးဒီးတၢ်ခီဆၢစံးဆၢတၢ်လၢအကြး အဘၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခ. တၢ်ဆၢတံၢ်ဖိးသဲးဘၣ်ယး မ့တမ့ၢ်ကရဲၣ်ကျဲဖဲးမၤ တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢတၢ်ဖိးတဖၣ်

၁. တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢ တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ

ပုၤလၢအဆှၢထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢ အဟံးဖျါထီၣ် တၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢ အအိၣ်ဖျါလၢ ကလုာ်သ့ၣ်ခါပတ် ကျဲသန့အံၤန့ၣ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲၤဒၤး ကစးထီၣ် တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢ, ဖဲတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤညီမၤဘျါတၢ်လၢ တၢ်ယုၣ်လီၤစံၣ်ညိၣ်ဆၢတံၢ် တၢ် တကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဘၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

နိးပုၤလၢအဆှၢထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်အအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်အိၣ်ဝဲအသိး, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ ADA ဝဲၤဒၤး ကယုထၢထီၣ် ပုၤပၤဆှၢတၢ်(တဖၣ်) လၢအကြးအဘၣ် နိးသိးကရဲၣ်ကျဲၤဖဲးမၤဝဲ တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ် တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢ (“ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢ” လၢအညီၣ်န့ၣ်မ့ၢ် တၢ်မၤမူဒါခိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆှၢတၢ် အါတက့ၢ် လၢအန့ၣ်လီၤ ပၣ်ယုတ်ဝဲလီၤလီၤ, တလၢကွၢ်ပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဆှၢထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢ တၢ်မၤတံၢ်တၢ် တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ် ပဲၣ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီၤယၢ်အီၤတဖၣ်) , နိးဒုးသ့ၣ်ညါပုၤပၤဆှၢတၢ်(တဖၣ်)လၢ

တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဒီးမၤလၢတၢ်လၢ တၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၣ်လိ အဝဲပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ် လၢအကြၢးအဘၣ်, ယုၣ်ဒီး တၢ် ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိၣ်ဆူအဝဲပိၣ်ခွါ/ ပိၣ်မုၢ်လၢ အဝဲအိၣ် ဒီးမူဒါတဖၣ်လၢကယိထံသ့ၣ်ညါ တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဖဲ ဖဲကျဲသန့အဖီလၢအံၤဒီး တၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျါ အကျဲတဖၣ် လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ အကူၢ် ၃ - ဂ အပူၤ, နီၤလၢလၢအသိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီးကုၢ်ဒီးသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိး ဖျၢၣ်စိမိၤပိညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ဖျၢၣ်စိမိၤ ဝဲကျဲပုၤပၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤမူဒါခိၣ်မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢတၢ်ဆိးထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တမံသးမုၢ် ဒီဖျိ တၢ်မၤတံာ်တံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖး လၢ တၢ်တြီအီၤတဖၣ်န့ၣ်, ညီနီၤအဝဲအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကရဲၣ်ကျဲဖဲမၤတၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အဂီၢ်အခါ, ဘၣ် သ့ၣ်သ့ၣ် ပုၤအဂၤ (တဖၣ်) တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤမူဒါ ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် အ တၢ်အိၣ်သး အန့ဆၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီးစ့ၢ်ကိး ကရဲၣ်ကျဲဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ် ယိထံသ့ၣ်ညါန့ၣ် လီၤ. တၢ်အံၤအရ့ဒိၣ်မးလၢ, ဖဲပုၤကွီဖိဟံၣ်ဖျါဝဲတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်လၢ ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲကျဲကျဲသရၣ် ကရၢဖိလၢ အဝဲပိၣ်ခွါ/ ပိၣ်မုၢ်အတၢ်မၤလိဝဲကျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်လိဟံၣ်ကဝီၤအပူၤ လၢမ့တမ့ၢ် မၤကမၢ် ကျဲသ န့ၣ်အံၤန့ၣ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီးကဟ့ၣ်လီၤမူဒါဆူ ပုၤလၢဖျၢၣ်စိမိၤဝဲကျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ် လိဟံၣ်ကဝီၤအချၢတဂၤလၢ, ကရဲၣ်ကျဲဖဲမၤတၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ် လၢတၢ်ဆိကမိၣ်လၢတကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ

တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အံၤတၢ်မုၢ်ဆိကမိၣ်လၢတကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲလၢကျဲသန့အံၤအဖီလၢန့ၣ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီးကထံၣ်လိၣ်အိၣ်သကိးဒီး ပုၤလၢအဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်လၢကရဲၣ် ပုၤတၢ်ဂ့ၢ်ဒီး တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ယုထၢကျဲအဂၤလၢ အတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် အဝဲပိၣ်ခွါ/ပိၣ်မုၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ. တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်

ပုၤလၢကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အံၤ မုၢ်လၢဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကယိထံသ့ၣ်ညါဒီးပတံဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ် တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အတၢ်ဟံၣ်ဖျါန့ၣ် တဘျီယီဆူ ဖျၢၣ်စိမိၤပိညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ်, ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲကျဲအပူၤပၤလီၢ် ဆ့ၣ်နီၤလၢအကြၢးအဘၣ်, ဒီးဆူ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီးလၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ၄၅ သီအတီၢ် ပုၤ လၢတၢ်ကတူၢ်လိၣ်ဒီးန့ၣ် တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲးလၢ တၢ်ကသုး ထီထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိၣ်အိၣ်သကိးကဲထီၣ်မ့ၢ်တသ့လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အံၤ အပူၤဘၣ်န့ၣ်, ပုၤလၢအကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အံၤ ကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး ဖျၢၣ်စိမိၤပိညါခိၣ်, ပုၤန့ၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ဖျၢၣ်စိမိၤဝဲကျဲအပူၤပၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီး, လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အါထီၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီး တၢ်ယုထီၣ်တၢ်ဆိတလဲမုၢ်နီၤမုၢ်သီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီး ကကွၢ် ကဒါကွၢ်တၢ်ယုထီၣ်တၢ်ဆိတလဲမုၢ်နီၤမုၢ်သီတဖၣ်ဒီးကဆၢတံာ်ဝဲလၢ မုၢ်တၢ်ကြၢးသုးထီထီၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်စ့ၢ်ကိး ဧါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်အုၣ်ကီၤပျဲခွဲးလၢတၢ်ကသုးထီထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီးကကွဲးဆုၢ်လီၤလံာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး တၢ်ဆိတလဲမုၢ်နီၤမုၢ်သီလၢကရူၢ်ကရၢတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁. ပုၤ(တဖၣ်) လၢတၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢ တၢ်မၤတံာ်တံာ် ဒီး တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြီအီၤ တဖၣ် န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဆိးထီၣ်အီၤ, ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်န့ၣ် သ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်တဲနီၤပၤကွၢ်တၢ်လၢ ကပၤသ့ၣ်ပၤသးလၢတၢ်သကံာ်ပဝးတမံမံၤလၢ အကုၢ်ဒီးကဲ ထီၣ်တၢ်မၤကၣ် ကဒါကွၢ်တၢ်သ့လၢကျဲတဘိတိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၂. ပုၤလၢအဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဒီးပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ဆိးထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် ဒီဖျိ တၢ်မၤ တံာ်တံာ်မၤအန့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးခံဂၤလၢာ်န့ၣ်, တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤဒီးကျဲသန့ကွဲးဒီးအံၤ, ဒီး တၢ်ဖဲတၢ် မၤအကျါအကျဲလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးအသးတဖၣ်ဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးအီၤလၢ တၢ်တဲနီၤပၤဘၣ်ယးတၢ်ကွၢ် ကဒါကွၢ်တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျါအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ပုၤလၢအဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်ဒီးပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ဆိးထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ် ဒီဖျိ တၢ်မၤ တံာ်တံာ်မၤအန့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးခံဂၤလၢာ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်, ယုၣ်ဒီးပုၤအုၣ်သးတဂၤလၢလၢအမံၤအသ့ၣ်တဖၣ်ဆူပုၤ လၢအကွၢ်ကဒါကွၢ် တၢ်ပၤတၢ်ဆုၢ်(တဖၣ်) မ့တမ့ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒၤဒီး အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. လာတီမာတီဆာတဲာ်အပူ၊ မှ်တဲာ်ပာ်ဖျါထီၣ်တဲာ်သကဲာ်ပဝးလာအမာကမာ်ကျဲသနူအံၤခါဒီးမှ်တဲာ်မနုၤလဲၣ်၊ ဒီးမှ်အိၣ်တမံၤခါန့ၣ်၊ တဲာ်ကြးဘျီဘၣ်ဟံးန့ၣ်ဂ့ၢ်ဝီအီၤ၊ ဒီးပုၤလာကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်ပတဲာ်ဆုၤတဖၣ် ကဘၣ်ကွၢ်ထံ ဆိကမိၣ်တဲာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါခဲလၢာ်ခဲဆ့ၤ၊ ယုာ်ဒီးတဲာ်ပာ်ဖျါထီၣ်တဲာ်သကဲာ်ပဝးလာအမာကမာ် အတဲာ်အိၣ်သး အနု ဆၢၣ်ဒီးတဲာ်ဂ့ၢ်လာအအိၣ်တဖၣ်၊ ဒီးသမံၤသမိးဆာတဲာ်လာ မှ်တဲာ်အုၣ်သးအရဲဒိၣ်မနုၤ လာအဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တဲာ်မာကမာ်ကျဲသနူအံၤခါလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဃ. တဲာ်ပာ်ဖျါဒီး တဲာ်ထာ်ဖိၣ်တဲာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ

၁. ဖဲတဲာ်ကျါတဲာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်ပတဲာ်ဆုၤ၊ ပုၤလာအကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်(တဖၣ်) ကကတဲာ်ကတီၤတဲာ်ကွဲး တဲာ်ပာ်ဖျါ (တဲာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်ပတဲာ်ဆုၤအတဲာ်ပာ်ဖျါ) လာအပၣ်ယုာ်ဒီး၊ တဲာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ တဲာ်ဒီသဒါ တဲာ်ပာ်ပူၤသ့ၣ် တဲာ်ဂ့ၢ်တဲာ်ကျါတဖၣ် လာတဲာ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ ဟံၣ်ဖိယီဖိတဲာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ဖးယာ်တဖၣ်ဒီး နီၣ်ကစၢ်တဲာ်ဂ့ၢ်တဲာ်ကျါ တဲာ်သိၣ်တဲာ်သီ ဒီးကီၢ်စဲၣ်ပုၤနီၣ်တဂၤတဲာ်သိၣ်တဲာ်သီတဖၣ်လၢ - လာတဲာ်ယုၤသ့ၣ်ညါတဲာ်ဂ့ၢ်တဲာ်ကျါတဖၣ်၊ ပုၤအုၣ် အသးတဲာ်ပာ်ဖျါဖျါကီၢ်တဖၣ်၊ တဲာ်မာတီဆာတဲာ်လာမှ်တဲာ်မာကမာ်ကျဲသနူအံၤစ့ၢ်ကိးခါ၊ ဒီးတဲာ်ယုၤလီၤစံၣ်ညီၣ် ဆာတဲာ်တဲာ်ဆိုးထီၣ်တဲာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ်တဖၣ်၊ ယုာ်ဒီးတဲာ်ဘျီဘၣ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီမာလီၤမာဘၣ်က့ၤတဲာ်လာ တဲာ်ဟ့ၣ်ကူၣ် ဟ့ၣ်ဖးအီၤတဖၣ်ဒီးတဲာ်ရဲၣ်ကျဲဖဲမာတဲာ်တမံၤလၢလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တဲာ်တူၢ်လီၤဒီးန့ၣ် တဲာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်ပတဲာ်ဆုၤတဲာ်ပာ်ဖျါအဖိခိၣ်၊ ဖျါစိမိၤပီညါခိၣ်၊ ပုၤန့ၣ်တဲာ်၊ မ့တမ့ၢ် ဖျါစိမိၤ ဝဲကျါပုၤပာ်လီၤဆုၣ်နီၣ်တဖၣ် အတဲာ်ဆာကတီၢ်တအိၣ်အါန့ၢ်ဒီး (၅) သီလၢ ကတူၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် သမာကွၢ်တဲာ် ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်လာအပၣ်ယုာ်လၢတဲာ်ပာ်ဖျါအပူ၊ တဲာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢအဘၣ်ယးဒီးတဲာ်ပတဲာ်သကွၢ်ကညး ထီၣ်တဲာ်ခွဲးတဲာ်ယာ်တမံၤလၢလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. တဲာ်ခွဲးတဲာ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒါဒီးကဒုးသ့ၣ်ညါကရူၢ်ကရၢတဖၣ်၊ ဘၣ်ယးဒီး တဲာ်အတက့ၢ်လၢ တဲာ်ပာ်ပူၤနီၣ် အီၤလာတဲာ်သိၣ်တဲာ်သီပာ်ဖျါဝဲတဖၣ်၊ လာအမှ်တဲာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်အစၢထွဲးထီၣ်တဖၣ်ဒီး တဲာ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါလၢတဲာ် ယုၤလီၤစံၣ်ညီၣ်ဆာတဲာ် တဲာ်ဆိုးထီၣ်တဲာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ်လၢတဲာ်ဆာကတီၢ် ၁၀ သီအတီၢ်ပူၤ ဖဲတဲာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တဲာ်ပတဲာ်ဆုၤအတဲာ်ပာ်ဖျါလၢခဲကတဲာ်ဝဲအလီၤခဲန့ၣ်လီၤ. တဲာ်ခွဲးတဲာ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး/ADA ဝဲဒါဒီးကဘိးဘၣ် သ့ၣ်ညါ ပုၤလာအဆိုးထီၣ်တဲာ်လာအမာလီၤဘျီဘၣ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီလာတဲာ်ရဲၣ်ကျဲဖဲမာအီၤတဖၣ်၊ ဘၣ်ဆၢၣ်တမ့ၢ်တဲာ်ပာ် ဖျါထီၣ် တဲာ်ဟူးတဲာ်ဂဲၤကသုလီၤတဲာ်ဆဲး၊ ဖဲတဲာ်အံၤမှ်ဝဲဒၣ်ပုၤတဂၤအတဲာ်ဂ့ၢ်တဲာ်ကျါပူၤသ့ၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. တဲာ်ဂ့ၢ်တဲာ် ကျါလၢ တဲာ်ထာ်န့ၣ်အါထီၣ်အီၤလၢ အဘၣ်ထွဲးဒီး မှ်တဲာ်ပာ်ဖျါထီၣ်တဲာ်မနုၤသ့ၣ်ဒီးတဲာ်မနုၤတဖၣ်တသ့ဆူကရူၢ်ကရၢ တဖၣ်လၢ အအိၣ်လၢ ဖျါစိမိၤကီၢ်ကဲးကရၢဝဲဒါဒီး (Office of University Counsel) အအိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. ဖျါစိမိၤကဟံၣ်ကီၢ်ယာ်ဝဲ တဲာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအကြးအဘၣ်လၢ ဖျါစိမိၤဝဲကျါပုၤမာတဲာ်ဖိအနီၢ်ကစၢ် အဂ့ၢ်အကျါ ခုသ့ၣ်အလံာ်တြဲာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

င. တဲာ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီဒီးတဲာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်ပတဲာ်ဆုၤအစၢအသိး

၁. တဲာ်မှ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်ပတဲာ်ဆုၤအစၢထွဲးထီၣ်တဖၣ်လာတဲာ်ယုထံၣ်ညါအပူၤ၊ လာအဒုးအိၣ်မ့တမ့ၢ် ရၢလီၤ တဲာ်ဆိုး ထီၣ်တဲာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ်လၢ တဲာ်မာကမာ်ကျဲသနူအံၤ၊ တဲာ်ကဘၣ်မာလီၤမာဘၣ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီအီၤလၢ အကြးအဘၣ် န့ၣ်လီၤ. လာတဲာ်ဆာတဲာ်လာ မှ်တဲာ်ဟူးတဲာ်ဂဲၤမနုၤတမံၤလၢအကြးအဘၣ်ခါလဲၣ်အပူၤန့ၣ်၊ ပုၤလာအကွၢ်ကဒါက့ၤ တဲာ်ပတဲာ်ဆုၤအံၤကြးတၢ်ပီၣ်တၢ်ပီၣ်သကိးဒီး တဲာ်ခွဲးတဲာ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိး/ ADA ဝဲဒါဒီး ပုၤကညီၣ်ဂံၢ်ဘါ ဝဲဒါဒီး၊ ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်စဲၣ်နီၣ်အဝဲဒါဒီး (Academic Personnel Office), မ့တမ့ၢ် ဖျါစိမိၤပီညါခိၣ်၊ ပုၤန့ၣ်တဲာ်၊ မ့တမ့ၢ် ဖျါစိမိၤဝဲကျါပုၤမာတဲာ်လီၤဆုၣ်နီၣ်လၢအကြး အဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တဲာ်မာလီၤမာဘၣ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီလာ တဲာ်မာလီၤမာဘၣ် ကရူၢ်ကရၢလၢအဘၣ်တဲာ်ဆိုးထီၣ်အီၤတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကပၣ် ယုာ်ဒီး တဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဘၣ်ယး တဲာ်သကဲာ်ပဝးတဲာ်ပာ်သ့ၣ်ဟံးသး၊ လံာ်ဟ့ၣ်ပလီၤတဖၣ်၊ မ့တမ့ၢ် တဲာ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီ အဂ့ၢ်အဂၤလၢအကြးအဘၣ်တဖၣ်တုၤလၢ တဲာ်ပတဲာ်ကွၢ်လၢတဲာ်ဖဲးတဲာ်မာအပူၤတစီၢ်တလီၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤလာအ ကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်ပတဲာ်ဆုၤစ့ၢ်ကိး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကထီၣ်ဒုးတဲာ်လၢကတီၢ်စၢၤမာစၢၤပုၤလာ အဆိုးထီၣ်တဲာ်၊ ပၣ်ယုာ်ဒီး တဲာ်တအိၣ်ဒီးတဲာ်ပာ်ပူၤနီၣ်လၢ တဲာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်လာတဲာ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တဲာ်မာတီဆာတဲာ်လာ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် မှ်တဲာ်မာကမာ်ကျဲသနူအံၤအစၢ ထွဲးထီၣ် မ့တမ့ၢ် တဲာ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ပုၤလာအဆိုးထီၣ် တဲာ်လၢ ဖျါစိမိၤ တဲာ်ကစီၣ် ဂံၢ်ထံးတဖၣ်၊ ဒ်အမှ် တဲာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီး အိၣ်ဘး(စ)ဝဲဒါဒီး (Ombuds Office) မ့တမ့ၢ် တဲာ်ဆိၣ်ထွဲးစၢၤ ပုၤမာတဲာ်ဖိ၊ လာဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဲထီၣ်တဲာ်မာစၢၤသ့ၣ် န့ၣ်လီၤ.

၂. တဲာ်မှ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတဲာ်ပတဲာ်ဆုၤအစၢထွဲးထီၣ်တဖၣ်လာတဲာ်ယုသ့ၣ်ညါအပူၤလာအအိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် တဲာ်ရၢလီၤ တဲာ်ဆိုးထီၣ်တဲာ်သ့ၣ်တမံၤသးတမုာ်လၢတမာကမာ်ကျဲသနူအံၤန့ၣ်၊ တဲာ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကရူၢ်ကရၢတဖၣ် ခဲလၢာ်လၢတဲာ်ကယုသ့ၣ်ညါတဲာ်ဒီး တဲာ်ဂ့ၢ်အံၤအဂံၢ်ထံးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. တပ်တံသကွံကညးထီၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆှါ

က. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အစၢၤထွဲထီၣ်လၢအဖိးသဲစး

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဘၣ်ယးဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အစၢၤထွဲထီၣ်လၢအဖိးသဲစးလၢ တၢ်ဆိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ် လၢ တၢ်မၤန့ၢ်အိၤလၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိးဒီးတၢ်ပတၢ်ဆှါတၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်ကရၢတဖၣ်အဆိၣ်လၢ ပုၤကညီၣ်ဂံၢ်ဘါဝဲဒၤဒီးတဖၣ် (Office of Human Resources) သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ခ. တၢ်ဆၢကတီၢ်အတက့ၢ်လၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ပတၢ်သကွံကညးထီၣ်တၢ်

၁. တၢ်မ့ၢ်တပတံဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်အလံာ်တြိာ်တက့ၢ်ဒီးဆူ ပုၤကညီၣ်ဂံၢ်ဘါဝဲဒၤဒီးတဖၣ်အဆိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မ့ၢ်တစးထီၣ် တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆှါလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် (၃၀) သီအတီၢ်ပုၤလၢတၢ် ဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်မၤ အ့န့ မၤတံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပာ်ထံနီၤဖးဘၣ်န့ၣ်, SPA ပုၤမၤတၢ်ဖိးတဖၣ် ကဒီးန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်လိးန့ၢ် အဝဲပိာ်ခွါ/အဝဲပိာ်မုၢ် အတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးအတၢ်ဂ့ၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးသိးတဖၣ်အံၤ အပူၤ, တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆှါအတၢ်အစၢၤထွဲထီၣ် န့ၣ်တကြါဒဲးဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကပတံထီၣ်တၢ်လၢ SPA တၢ် သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်ကျဲသန့ (SPA Grievance Policy) အဖိလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ဟ်ဖျါတ့ၢ်အိၤလၢ အကူၣ် ၁. က အပူၤ, လၢထးအသိး, SPA ပုၤမၤတၢ်ဖိးတဖၣ် မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ အဆိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်အလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် (၃၀) သီအတီၢ်ပုၤစးထီၣ်လၢနံၤသီလၢတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်မၤတံာ်တံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြိာ်တဖၣ် လၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်တဆိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံ သးတမ့ၢ်လၢ SPA တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်အကျဲသန့အဖိလၢ, ဒီး အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုၢ် ကတူၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပတၢ်ဆှါ အံၤ တကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်လၢ ကထုးထီၣ်ရၢလီၤ တၢ်အစၢၤထွဲထီၣ်လၢအလီၤသးမံတဖၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဂ. တပ်တံသကွံကညးထီၣ်ဆူ တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတံာ်တၢ်ပတၢ်ဆှါဝဲဒၤဒီး (Office of Administrative Hearings)

လၢခး(စ)တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်အပူၤ, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် SPA ပုၤမၤတၢ်ဖိး ကဆိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တမံ သးတမ့ၢ်လီၤ လီၤဆူ ကီၢ်စံၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတံာ်တၢ်ပတၢ်ဆှါဝဲဒၤဒီး (State's Office of Administrative Hearings) (လၢတၢ်ဒီးန့ၢ် ဘၣ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ် ကွၢ်ပုၤကညီၣ်ဂံၢ်ဘါဝဲဒၤဒီးအပုၤယဲၤသန့ဝဲ http://hr.unc.edu/policies-procedures-guidelines/spa-employee-policies/employee-relations/GRIEVE-SPA#P27_676) မ့တမ့ၢ် ဘၣ် သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဆိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်ဆူ ကီၢ်စံၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတံာ်တၢ်ပတၢ်ဆှါဝဲဒၤဒီး ဝဲတၢ်မၤဝဲမၤကဲ ဖျၢၣ်စိမိၤဒွဲပုၤတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်တၢ်ဖိး တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဝဲအလီၤခဲန့ၣ်လီၤ. ကွၢ် “တပ်တံသကွံကညး ထီၣ်လီၤလီၤဆူကီၢ်စံၣ်တၢ်စံၣ် ညီၣ်ဆၢတံာ်တၢ်ပတၢ်ဆှါဝဲဒၤဒီး ” လၢ SPA တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်ကျဲသန့အပူၤလၢ နကဒီးန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကြါဒဲးဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖျၢၣ်စိမိၤအိၣ်ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်အသီ ၆၀ လၢတၢ်ကခိဆၢစံးဆၢက့ၤပုၤမၤတၢ်ဖိးတဂၤ အတၢ်ကွဲးဟ်ဖျါ ထီၣ်တၢ်မၤတံာ် တံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြိာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲ မုၢ်နံၤအသီ ၆၀ ဝဲအလီၤခဲ န့ၣ်, SPA ပုၤမၤတၢ်ဖိး အ သးမ့ၢ်တမံလၢဖျၢၣ်စိမိၤအတၢ်ခိဆၢစံးဆၢဘၣ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အဝဲပိာ်ခွါ/ ပိာ်မုၢ် ကပတံသကွံကညးထီၣ်ဆူ တၢ် စံၣ်ညီၣ်ဆၢတံာ်တၢ်ပတၢ်ဆှါဝဲဒၤဒီး လၢအသီ ၃၀ အတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ဖျၢၣ်စိမိၤမ့ၢ်ကွဲးဟ့ၣ်လီၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတံာ်လၢ စ့ၤန့ၢ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ် ၆၀ သီအတီၢ်ပုၤဒီး မ့ၢ်သမၤကွံၣ် တၢ်မၤအါထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ကွဲးအပူၤ, ဒီး SPA ပုၤ မၤတၢ်ဖိးတဖၣ် အာ်လီၤတူၢ် လိာ်ဝဲလၢ တၢ်ကွဲးအပူၤလၢ အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုၢ် အတၢ်တူၢ်လိာ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ဆၢတံာ်အပူၤ ဒီး တၢ်သမၤကွံၣ် အလံာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် SPA ပုၤမၤတၢ်ဖိး ကပတံသကွံကညးထီၣ်ဆူ တၢ်စံၣ် ညီၣ်ဆၢတံာ်တၢ်ပတၢ်ဆှါဝဲဒၤဒီး လၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ၃၀ သီအတီၢ်ပုၤလၢ အဝဲပိာ်ခွါ/ပိာ်မုၢ်အတၢ်တူၢ် လိာ်ဒီးန့ၢ်တၢ်ဒီး ဆၢတံာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိးလၢ အဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်သမၤကွံၣ်အိၤလၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤခိဖျိဒီးသန့ထီၣ်သးလၢ တၢ်မၤ တံာ်တံာ် မ့တ မ့ၢ် တၢ်ပာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်တြိာ်တဖၣ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဆိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်သ့ၣ်တမံသး တမ့ၢ်လီၤလီၤဒီး တၢ်စံၣ် ညီၣ်ဆၢတံာ်တၢ်ပတၢ်ဆှါဝဲဒၤဒီး (နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဒီးန့ၢ်အါထီၣ်တၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ် ကွၢ်ပုၤကညီၣ်ဂံၢ်ဘါဝဲဒၤဒီး (Office of Human Resources) အပုၤယဲၤသန့ဝဲ http://hr.unc.edu/policies-procedures-guidelines/spa-employee-policies/employee-relations/GRIEVE-SPA#P27_676)တက့ၢ်.